

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම
| සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය

වාර්ෂික වාර්තාව 2020

1	ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම /සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT CC) පිළිබඳව.....	4
1.1	හැඳින්වීම.....	Error! Bookmark not defined.
1.2	පිහිටුවීම.....	Error! Bookmark not defined.
1.3	සේවලාභීන්.....	Error! Bookmark not defined.
2	දැක්ම හා මෙහෙවර	5
2.1	දැක්ම.....	Error! Bookmark not defined.
2.2	මෙහෙවර.....	Error! Bookmark not defined.
3	සභාපතිතුමාගේ සමාලෝචනය	5
4	අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය	6
5	ක්‍රියාකාරකම් හා මෙහෙයුම්	6
5.1	ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ සේවා	6
5.2	දැනුවත් කිරීමේ සේවා.....	7
5.3	උපදේශන සේවා	8
5.4	කළමනාකාරණ සේවා	8
5.5	සිපිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණ	10
5.6	පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම	10
6	මෙහෙයුම් කාර්යසාධනය (දෛනික වගකීම් සහ ව්‍යාපෘති)	10
6.1	සිද්ධි මෙහෙයුම් සාරාංශය	11
6.2	උපදේශන සේවා	12
6.3	තොරතුරු ආරක්ෂණ කළමනාකාරණ සේවා	12
6.4	යෙදුම් ආරක්ෂණ විගණන	12
6.5	පුහුණු/ අධ්‍යාපන සේවා	12
6.6	ප්‍රකාශන.....	Error! Bookmark not defined.
6.7	යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සහ කාර්ය මණ්ඩල ශක්‍යතා වර්ධනය	14
6.8	ජාතික ව්‍යාපෘති	16
6.9	විශේෂ ව්‍යාපෘති	17
7	ජයග්‍රහණ.....	17

7.1	සයිබර් ආරක්ෂණ පනත් කෙටුම්පත	17
7.2	තොරුතරු ආරක්ෂණ රාමුව	17
7.3	සාමාජිකත්වය	Error! Bookmark not defined.
8	ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව	18
8.1	CAMP	18
8.2	APCERT	18
9	ඉදිරි සැලසුම්	Error! Bookmark not defined.
9.1	ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත ඉදිරි ව්‍යාපෘති	19
9.2	සංකල්පීය අදියරේ පවතින ව්‍යාපෘති	19
10	මණ්ඩල විගණන කමිටුව	19
11	විගණකාධිපතිගේ වාර්තාව	19
12	මූල්‍ය පිළිබඳ විශේෂ කරුණු	Error! Bookmark not defined.
13	නිගමනය.....	Error! Bookmark not defined.

1 ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම/සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) පිළිබඳව

1.1 හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම | සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (ශ්‍රී ලංකා CERT|CC) යනු ශ්‍රී ලංකාවේ සයිබර් ආරක්ෂාව සඳහා පිහිටුවා තිබෙන ජාතික මධ්‍යස්ථානය වන අතර, ජාතියේ තොරතුරු යටිතල පහසුකම් ව්‍යුහය ආරක්ෂා කිරීම, සයිබර් ආරක්ෂණ තර්ජන සම්බන්ධයෙන් සහ සයිබර් ආරක්ෂාව අනතුරු ලක්වීමේ හැකියාවට එරෙහිව ගත යුතු ආරක්ෂිත පියවර සම්බන්ධීකරණය කිරීම සහ ඒවාට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා අවශ්‍ය අභිනියෝජිත බලය මෙම ආයතනය වෙත පවරා ඇත.

1.2 පිහිටුවීම

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC), ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම (CERT) ලෙස, ජාතියේ සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමුඛතම කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස ක්‍රියා කරයි. එය පරිගණක පද්ධති සහ ජාලවලට බලපාන නවතම තර්ජන සම්බන්ධයෙන් සහ ඒවා අනතුරු ලක්වීමට ඇති ඉඩකඩ සම්බන්ධයෙන් උපදෙස් ලබා දෙන එකම විශ්වසනීය මූලාශ්‍රය වන අතර, සයිබර් ප්‍රහාරවලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ එම ප්‍රහාරවලින් යලි තත්ත්වයට පත්වීම සඳහා ජාතියට සහ සාමාජික සංවිධානවලට සහාය දක්වනු ලබන විශේෂඥ දැනුම් මූලාශ්‍රයක් ලෙස කටයුතු කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනයේ (ICTA) අනුබද්ධිත ආයතනයක් ලෙස 2006 ජූලි 1 වන දින පිහිටුවන ලදී. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනය (ICTA) යනු ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු තාක්ෂණ යටිතල පහසුකම් සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීමේ වගකීම දරනු ලබන රාජ්‍ය ආයතනයයි. ඉන් අනතුරුව, ශ්‍රී ලංකා CERT 2018 දී ICTA වෙතින් ස්වාධීන වූ අතර එය ඩිජිටල් යටිතල පහසුකම් සහ තොරතුරු තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශය යටතට අනුයුක්ත කරන ලදී. 2019 වර්ෂයේදී, ශ්‍රී ලංකා CERT ආයතනය ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශය යටතට අනුයුක්ත කරන ලද අතර පසුව මෙම වසරේ ඔක්තෝම්බර් මාසයේදී නැවත ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය යටතට අනුයුක්ත කරන ලදී.

2020 වර්ෂය අවසානය වන විට, කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව විසිතුන් දෙනෙකුගෙන් (23) සමන්විත විය. මෙයට ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී, ප්‍රධාන මෙහෙයුම් නිලධාරී, පර්යේෂණ, ප්‍රතිපත්ති සහ ව්‍යාපෘති ප්‍රධානී, ප්‍රධාන තොරතුරු ආරක්ෂක ඉංජිනේරු, තොරතුරු ආරක්ෂක ඉංජිනේරුවන් තිදෙනෙක්, සහකාර තොරතුරු ආරක්ෂක ඉංජිනේරුවන් පස් දෙනෙක්, ව්‍යාපෘති කළමනාකරුවන් දෙදෙනෙක්, තොරතුරු ආරක්ෂණ විශ්ලේෂකයින් හතර දෙනෙක්, සහකාර තොරතුරු ආරක්ෂණ විශ්ලේෂකයින් දෙදෙනෙක්, මානව සම්පත් සහ පරිපාලන ප්‍රධානී, පරිපාලක සහ ගිණුම් සහකාර සහ රියදුරු සහ කාර්යාල සහායක ඇතුළත් විය. මීට අමතරව, මෙහෙයුම් සඳහා සහාය වන උපාධි අපේක්ෂකයින් හය දෙනෙක් සිටියහ. 2020 වර්ෂය තුළ කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් අට දෙනෙකු බඳවා ගන්නා ලදී.

සියලුම කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් තොරතුරු සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල උසස් නිපුණතා සහ පළපුරුද්ද ලබා ඇති අතර SANS GCIH, Microsoft MCSE, EC-Council Certified Ethical Hacker (CEH) සහ Certified Hacking Forensics Investigator (CHFI), තොරතුරු ආරක්ෂණ විගණන සහ පාලන සංගමය (ISACA) විසින් සහතික කළ තොරතුරු පද්ධති විගණක (CISA), CISCO CCNA, CCSP සහ CISSP ජාත්‍යන්තර තොරතුරු පද්ධති ආරක්ෂණ සහතික කිරීමේ සම්මේලනය (ISC) 2 යනා දී ආයතන විසින් පිරිනමනු ලබන කර්මාන්තය තුළ පුළුල් ලෙස පිළිගත් තොරතුරු ආරක්ෂණ සහතික ලබාගෙන ඇත.

1.3 සේවලාභීන්

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානයේ (CERT|CC) සේවලාභීන් අතරට ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත සයිබර් ප්‍රජාව (පුද්ගලික සහ රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන, සහ සාමාන්‍ය ජනතාව) ඇතුළත් වේ. ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන සමඟ මනා සම්බන්ධතාවක් පවත්වාගෙන යන අතර පවත්නා සම්පත් පරාසය තුළ පොදු ජනතාවට සහය ලබා දෙයි. එහි අභිනියෝජිත බලය අනුව, ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT | CC) රජය මගින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන ඉල්ලීම් සඳහා ප්‍රමුඛතාව ලබා දේ. හැකි අවස්ථාවල දී පුද්ගලික අංශයේ ඉල්ලීම් ද ඉටු කරනු ලැබේ.

2 දැක්ම හා මෙහෙවර

2.1 දැක්ම

"තොරතුරු පද්ධතිවලට එල්ලවන තර්ජන සහ අවදානම් තත්ත්වයන් සක්‍රීය ලෙස වළක්වා ගැනීම හා එලදායී ක්‍රියාමාර්ග හරහා ඒවාට විසඳුම් ලබා දීම සඳහා කටයුතු කරනු ලබන ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතම ආයතනය සහ විශ්වාසනීය උපදෙස් මූලාශ්‍රය බවට පත්වීම."

2.2 මෙහෙවර

- ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරනු ලබන එකම සහ වඩාත්ම විශ්වාසදායක සම්බන්ධතා කේන්ද්‍රස්ථානය බවට පත් වීම.
- එල්ල විය හැකි තර්ජන සහ අවදානම් සම්බන්ධයෙන් යාවත්කාලීන තොරතුරු සැපයීම මගින් සහ පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර මෙහෙයවීමේ සේවා භාර ගැනීම තුළින් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවල තොරතුරු තාක්ෂණ පරිශීලකයන් සහ පොදු මහජනතාව ආරක්ෂා කිරීම.
- දිවයින පුරා සියලුම තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ (ICT) ආරක්ෂාව හා සම්බන්ධ ගැටළු සඳහා උපරිම අධිකාරී බලය සහිත ජාතික මූලාශ්‍රය ලෙස ක්‍රියා කිරීම.
- තොරතුරු ආරක්‍ෂාව සම්බන්ධ දැනුම සහ දැනුම් හැකියාව හුවමාරු කර ගැනීම සඳහා ලොව පුරා ක්‍රියාත්මක අනෙකුත් පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම් (CERTS) සහ CSIRTS සමඟ සම්බන්ධීකරණය කිරීම.

3 සහායකීකූමාගේ සමාලෝචනය

Covid-19 වසංගතය හේතුවෙන් 2020 වසර ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමට (CERT) අභියෝගාත්මක වසරක් විය. ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ (CERT) කාර්ය මණ්ඩලය රජයේ සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූලව සිය රාජකාරි ඉටු කළහ. 2019 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2020 දී ඇති වූ සමස්ත සයිබර් සිදුවීම් සංඛ්‍යාව 460% කින් වැඩි විය.

අභියෝග මධ්‍යයේ වුවද, දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ පැවැති තනතුරු පුරප්පාඩු පිරවීමට ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) විසින් කටයුතු කළ අතර සියලුම මෙහෙයුම් සහ සේවාවන් සාර්ථකව සිදු කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එහි සේවක සංඛ්‍යාව 16 සිට 23 දක්වා වර්ධනය විය.

ජාතික සහතිකකරණ අධිකාරියේ පළමු root key generation මෙහෙයුම් ආරම්භ කිරීම සනිටුහන් කිරීමේ උත්සවයක් පෙබරවාරි මාසයේදී පැවැත්විණි.

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) විසින් පහත ජාතික සමීක්ෂණ ද ආරම්භ කරන ලදී.

අ) තොරතුරු ආරක්ෂාවට අදාළ ජාතික වශයෙන් වැදගත් තොරතුරු යටිතල පහසුකම් පවත්වාගෙන යන සංවිධාන හඳුනා ගැනීම.

ආ) සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ රජයේ නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම

ඇ) සයිබර් ආරක්ෂණ වෘත්තිකයන්ගේ සැපයුම සහ ඉල්ලුම පිළිබඳව තක්සේරු කිරීම

නිවසේ සිට වැඩ කිරීමේ අඛණ්ඩ අවශ්‍යතාවයට සහය දැක්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) විසින් පද්ධති පරිපාලකයින් සහ සාමාන්‍ය පරිශීලකයින් සඳහා මාර්ගෝපදේශ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. 2020 වාර්ෂික ජාතික සයිබර් ආරක්ෂණ සති සම්මන්ත්‍රණය ප්‍රථම වරට අන්තර්ජාලය හරහා පවත්වන ලද අතර එය ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්වයක් සහිතව සාර්ථකව අවසන් කරන ලදී.

2020 වර්ෂය අවසානයේ දී ලාල් ඩයස් මහතා ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී ලෙස විශ්‍රාම ගියේය. ඔහු ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමට (CERT) සම්බන්ධ වූයේ ආයතනයේ මුල් ආරම්භයේ සිටම වන අතර එතැන් පටන් එම ආයතනය වර්තමානයේ පත්ව ඇති වෘත්තීයමය සහ ශක්‍යතාවයෙන් හෙබි උසස් මට්ටමක් දක්වා වර්ධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය නායකත්වය සහ මගපෙන්වීම ඔහු විසින් ලබා දුනි. ඔහුගේ විශ්වාසවන්ත සේවය වෙනුවෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ සහ කාර්ය මණ්ඩලයේ කෘතඥතාව සහ ස්තූතිය පුද කිරීමට කැමැත්තෙමු.

තාක්ෂණ අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්තුමා ඇතුළු කාර්ය මණ්ඩලය විසින් වර්ෂය තුළ ලබාදුන් අමිල සහයෝගය වෙනුවෙන් ස්තූතිය පුද කිරීම සඳහා මෙය අවස්ථාවක් කර ගනිමි. අභියෝගාත්මක වසරක් පුරාවට ඔවුන්ගේ අසීමිත කැපවීම සහ සහයෝගීතාවය වෙනුවෙන් මගේ සෙසු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයින්ට සහ ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ (CERT) කාර්ය මණ්ඩලයට ස්තූතිය පුද කිරීමට කැමැත්තෙමි. එමෙන්ම 2021 වර්ෂය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා සියලු දෙනාගේ සහයෝගය අපේක්ෂා කරමි.

රොහන් මුත්තියා

සභාපති

4 අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය

1. රොහන් මුත්තියා මයා- සභාපතිවරයා
2. මේජර් ජෙනරාල් රේනුකා රොවල් මයා
3. ඉංජිනේරු. රොහන් සෙනෙවිරත්න මයා
4. ඕෂධ සේනානායක මයා
5. මධු රත්නායක මයා
6. වන්ත ද සිල්වා මයා
7. ආචාර්ය රුවන් විරසිංහ
8. ජයන්ත ප්‍රනාන්දු මයා
9. විමුක්ති ජනාදර මයා
10. කේ.වී.කේ. අල්විස් මයා
11. මනෝරි උනම්බුව මෙය - 2020 ජුනි 24 වැනි දින ඉවත් විය

5 ක්‍රියාකාරකම් සහ මෙහෙයුම්

5.1 ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ සේවා

මෙම සේවය සේවාලාභීන්ගේ සයිබර් පද්ධතිවලට අහිතකර බලපෑම් එල්ල කළ හැකි සිදුවීම් මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සේවාවක් වේ. උදාහරණ ලෙස Spam, වෛරස් ආසාදන සහ ආක්‍රමණ හඳුනාගැනීමේ පද්ධතියක් මගින් අනාවරණය කර ගනු ලබන අසාමාන්‍ය සිදුවීම් වේ.

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) විසින් ආරක්ෂණ සිද්ධීන් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරනු ලැබේ. මෙම සේවාව මගින් අනාවරණය කර ගනු ලබන අසාමාන්‍ය සිදුවීම් සම්බන්ධයෙන් සේවාවලාභියා විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන ඉල්ලීමක් හෝ දැනුම්දීමක් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම මෙම සේවාවට ඇතුළත් වන අතර, එය එම සේවාවලාභියාට අයත් සේවාවල හෝ සයිබර් පද්ධතිවල කාර්යසාධනය, උපයෝජ්‍යතාව හෝ ස්ථායීතාව කෙරෙහි බලපෑ හැකිය.

5.2 දැනුවත් කිරීමේ සේවා

මෙම සේවාවන් සැලසුම් කර තිබෙන්නේ තොරතුරු ආරක්ෂා කිරීමේ වැදගත්කම සහ තොරතුරුවල ආරක්ෂාව පිළිබඳ මූලික කරුණු සහ විශිෂ්ට පරිචයන්වල සිට නවතම සයිබර් තර්ජන සහ ප්‍රහාර වැනි මෑත කාලීන ගැටලු දක්වා වන පරාසයක ඇතුළත් අදාළ මාතෘකා පිළිබඳව අපගේ සේවාවලාභීන් දැනුවත් කිරීම සඳහාය.

අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥා සහ උපදෙස්

මෙම සේවාව මගින් පරිගණක වෛරස්, වංචා, ආරක්ෂාව සම්බන්ධ දුර්වලතා, ආරක්ෂාව කඩවීමට ඇති ඉඩකඩ, අයතා භාවිතය සහ ආරක්ෂාව පිළිබඳ වෙනත් ගැටළු සම්බන්ධයෙන් සේවාවලාභීන් වෙත පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ සංඥා නිකුත් කරනු ලබන අතර, හැකි සෑම විටම එවැනි ප්‍රහාරවල ප්‍රතිවිපාක සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා කෙටි කාලීන නිර්දේශ ලබා දෙයි.

දැනට, ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ /සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානයේ (CERT | CC) වෙබ් අඩවිවල අනතුරු ඇඟවීම් පළ කර ඇත. විද්‍යුත් තැපෑල හරහා අනතුරු ඇඟවීමේ නිවේදන ලබා ගැනීම සඳහා ග්‍රාහකත්වය ලබා ගැනීම (subscribing) තුළින් ද සේවාවලාභීන්ට විද්‍යුත් තැපෑල් ලැයිස්තුව හා සම්බන්ධ විය හැක.

සම්මන්ත්‍රණ සහ සමුළු

මෙම සේවාවන් සපයනු ලබන්නේ නවතම වර්තමාන තොරතුරු ආරක්ෂණ ගැටළු, ආරක්ෂක ප්‍රමිතීන් සහ විශිෂ්ට පරිචයන් පිළිබඳව දැනුවත්භාවය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් ය. මෙහි අරමුණ වනුයේ සයිබර් ප්‍රහාරයකට ගොදුරුවීමේ සම්භාවිතාව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම සඳහා සේවාවලාභීන්හට උපකාර කිරීමයි. විශේෂ ඉල්ලීම් හරහා නිශ්චිත තොරතුරු ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටළු විසඳීම සඳහා සම්මන්ත්‍රණ වුව ද සංවිධානය කළ හැක.

වැඩමුළු

මෙම සේවාවන් මගින් බලාපොරොත්තු වන්නේ තොරතුරු සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳව සේවාවලාභීන්ගේ දැනුවත්භාවය ඉහළ නැංවීමයි. කෙසේ වෙතත්, සම්මන්ත්‍රණ මෙන් නොව, මෙම වැඩමුළු බොහෝ දුරට තාක්ෂණය කේන්ද්‍රීය කර ගත් වැඩමුළු වන අතර තොරතුරු ආරක්ෂාවට අදාළ දෛනික කාර්යයන් ඉටු කරනු ලබන තොරතුරු තාක්ෂණ වෘත්තීයයන් ඉලක්ක කර ගනිමින් මෙම වැඩමුළු සකස් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT| CC) විසින් පොදු මාතෘකා සඳහා විසඳුම් ලබා දීම සඳහා එහි සේවාවලාභීන් වෙනුවෙන් නිතිපතා හෝ ඉල්ලීම මත වැඩමුළු සංවිධානය කරනු ලැබේ. ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවලට අනුව වැඩමුළු සකස් කර ගැනීමට අවශ්‍ය වන්නේ නම්, සේවාවලාභීන්හට නිශ්චිත තොරතුරු ආරක්ෂාව සම්බන්ධ මාතෘකා ඉදිරිපත් කළ හැකි අතර ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවට ගැළපෙන ආකාරයෙන් වැඩමුළු සකස් කරනු ලැබේ.

දැනුම පදනම

දැනුම පදනම යනු ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT | CC) විසින් ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථාන (CERT | CC) වෙබ් අඩවියෙහි හා මාධ්‍යවල පළකරනු ලබන ලේඛන, ලිපි, පුවත් ආදිය හරහා උනන්දුවක් දක්වන සේවාවලාභීන් වෙත පිරිනමනු ලබන නිෂ්ක්‍රීය (passive) සේවාවකි. මෙම සේවාවේ අරමුණ වන්නේ තොරතුරුවල සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳ සේවාවලාභීන්ගේ අවබෝධය ඉහළ නැංවීමට උපකාරී වන ප්‍රයෝජනවත් තොරතුරු සොයා ගැනීම සඳහා නිවසේ සිට කටයුතු කරනු ලබන පරිශීලකයකුගේ සිට තොරතුරු තාක්ෂණ (IT) වෘත්තීයයෙකු දක්වා පරාසයට ඇතුළත් ඕනෑම අයකුට ගැලපෙන ආකාරයේ දැනුම් සම්භාරයක් සේවාවලාභීන් වෙත ලබා දීමයි.

5.3 උපදේශන සේවා

මෙම සේවාවන්හි අරමුණ වන්නේ සේවාවලාභීන් වෙත ඔවුන්ගේ තොරතුරු ආරක්ෂණ පද්ධතිවල ප්‍රමාණවත්බව නිර්ණය කිරීමේ ක්‍රමවේද සැපයීම සහ එහි ආරක්ෂාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගැනීමයි.

තාක්ෂණික ඇගයීම්

මෙම සේවාවේ අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානයේ (CERT | CC) තොරතුරු ආරක්ෂණ කණ්ඩායමේ අත්දැකීම් සහ ඇතැම් පූර්ව නිශ්චිත පරාමිතීන් මත පදනම්ව ආයතනයක් තුළ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ආරක්ෂක යටිතල පහසුකම් සහ ක්‍රියාපටිපාටි සමාලෝචනය කිරීම සහ විශ්ලේෂණය කිරීමයි. මෙහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වන්නේ සේවාවලාභී ආයතනයේ වත්මන් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ (ICT) යටිතල ව්‍යුහයේ දුර්වලතා, වැඩිදියුණු කළ යුතු අවස්ථා සහ එවැනි වැඩිදියුණු කිරීම් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳ සවිස්තර වාර්තාවක් සැපයීමයි.

ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සඳහා උපදෙස්

මෙම ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු ආරක්ෂාව පිළිබඳ මූලික අධිකාරිය ලෙස ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම/සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT | CC) විසින් එහි සේවාවලාභීන් සඳහා තොරතුරු ආරක්ෂණ ප්‍රමිතීන් සංවර්ධනය කිරීම, හඳුන්වාදීම සහ බලාත්මක කිරීමේ වගකීම දරනු ලැබේ.

5.4 කළමනාකරණය කරන ලද සේවා

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානයේ (CERT | CC) කළමනාකරණය කරන ලද ආරක්ෂක සේවා පිරිනැමීමෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ, විශේෂඥභාවය ලබා දීම තුළින් සංවිධානයේ හෝ ව්‍යාපාරයේ ආරක්ෂක ස්ථාවරය ශක්තිමත් කිරීමත් සහ ඔබගේ තොරතුරු තාක්ෂණ (IT) යටිතල පහසුකම්වලට ඇති විය හැකි සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ඕනෑම තර්ජනයක් හඳුනා ගැනීම, වැළැක්වීම සහ ප්‍රතිකර්ම කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සහාය ලබා දීමත්ය.

අනතුරට ලක්වීමට ඇති ඉඩකඩ තක්සේරු කිරීම

ආයතනයක ආරක්ෂාව අනතුරට ලක්වීමේ සිදුවීමක් බවට පත්වීමට පෙර ආරක්ෂාව අනතුරකට ලක්වීමට ඇති ඉඩකඩ, හඳුනා ගැනීම මගින් ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානයේ (CERT | CC) අනතුරකට ලක්වීමට ඇති ඉඩකඩ තක්සේරු කිරීමේ සේවාව, ආයතනයක ආරක්ෂක ස්ථායීතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා උපකාරී වේ. අනතුරකට ලක්වීමට ඇති ඉඩකඩ හඳුනා ගැනීමේ අරමුණින් ජාල/උපාංග විමර්ශනය කිරීම සඳහා අපගේ විශේෂඥයන් විසින් කාර්මික මෙවලම්, විශේෂ පරිවයන් සහ අභ්‍යන්තර ශිල්පීය ක්‍රමවල තහවුරු කරන ලද සංයෝජනයක් භාවිතා කරනු ලබන අරත මේ අනුව අවදානම් ඇති වීමට ඉඩ කඩ ඇති ක්ෂේත්‍ර හඳුනාගනු ලැබේ.

ජාල අනතුරට බඳුන්වීමේ හැකියාව පරීක්ෂා කිරීමේ ක්‍රමානුකූල ක්‍රියාවලිය (විනිවිද යෑම පරීක්ෂා කිරීම Penetration Testing)

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) විසින් සේවාවලාභියාගේ ජාල යටිතල පහසුකම් සඳහා එල්ල විය හැකි අවදානම් සහ තර්ජන පිළිබඳව වර්තමාන අර්ථකථනයක් සැපයීම සඳහා real-world attacks අනුකරණය කිරීම හා සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර සහ/හෝ බාහිර විනිවිදයෑම පරීක්ෂා කිරීමේ සේවාවක් සපයනු ලැබේ.

වැඩි දුර අභ්‍යන්තර හෝ බාහිර විනිවිද යාමේ පරීක්ෂණ සඳහා ඉලක්ක ලෙස ප්‍රවේශ විය හැකි සේවා, ports සහ පද්ධතිවල මූලික පැතිකඩක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ගවේෂණ ක්‍රියාවලියකින් සමගින් මෙම තක්සේරු කිරීම් ආරම්භ වේ.

මෙම ක්‍රියාවලියට අයත්ත්‍රිකව සිදු කරන ලබන විමර්ශන (manual probing) ඇතුළුව සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයක් ඇතුළත් වේ:

- ජාල වෙත ප්‍රවේශය ලබා ගැනීම සඳහා හඳුනාගත් සංරචක,
- ෆයර්වෝල්, රවුටර, සහ ස්විච් වැනි ජාල උපාංග,
- වෙබ්, DNS, ඊමේල්, ftp වැනි ජාල සේවා,
- අනතුරට ලක්වීමට ඉඩකඩ සහිත අවස්ථා අවභාවිත කිරීමට උත්සාහ කිරීමෙන් ඇති විය හැකි බලපෑම හෝ ප්‍රවේශයේ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා.

සොයාගැනීම් සහ නිර්දේශ සහිත සවිස්තර වාර්තාවක් සපයනු ලැබේ

පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීම (System Hardening)

පද්ධති ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණ වන්නේ ආරක්ෂිත අවදානම හැකි තරම් ප්‍රමාණයකින් ඉවත් කිරීමයි. මෙය සාමාන්‍යයෙන් සිදු කරනු ලබන්නේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ විශේෂ පරිවයන්ට ප්‍රතිවිරුද්ධ පද්ධති තක්සේරු කිරීමෙනි. ආයතනයේ තොරතුරු පද්ධතිවල අඛණ්ඩ වෙනස්කම් ඇති විය හැකිය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, සාවද්‍ය වින්‍යාස කිරීම්, සහ/හෝ අනවශ්‍ය මෘදුකාංග/සේවා ආදිය හේතුවෙන් නව අවදානම් එමගින් හඳුන්වා දිය හැකිය. සොයාගැනීම් සහ නිර්දේශ සහිත සවිස්තර වාර්තාවක් සපයනු ලැබේ.

එකැන් සහ විකැන් උපදේශනය (On-site and off-site consultation)

මෙය ප්‍රධාන වශයෙන්ම සිද්ධි ප්‍රතිචාර කේන්ද්‍රීය කර ගනු ලැබූ සේවාවකි. මෙම සේවාවේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ එදිනෙදා තොරතුරු ආරක්ෂාව සම්බන්ධ සිද්ධීන්ගෙන් සේවාවලට අනවශ්‍ය බරක් පැටවෙන්නේ නොමැති බව සහතික කිරීමයි.

- දුරකථනය මගින් උපදේශනය සිදු කිරීම
- ස්ථානීය සිදුවීම් කළමනාකරණය
- පාරිභෝගික පරිශ්‍රයේදී සිදුවන සිදුවීම් සඳහා කාලෝචිත ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ අවම කිරීම
- ආරක්ෂක ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාවලි සමාලෝචනය කිරීම

5.5 ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය පරීක්ෂණ

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානයේ (CERT | CC) ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය කණ්ඩායම 2010 වසරේ සිට සිය සේවාව ලබා දෙන අතර මනා පළපුරුද්දක් සහිත ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය විමර්ශන නිලධාරීන් ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT | CC) සතුව සිටී. ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT | CC) ගෝලීය වශයෙන් පිළිගත හැකි මෙවලම්වලින් සමන්විත වන අතර ගෝලීය වශයෙන් පිළිගත් ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය ක්‍රියා පටිපාටිවලට අනුකූලව කටයුතු කරයි.

තවද, ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT | CC) විසින් දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර කණ්ඩායම් සඳහා ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය පුහුණු වැඩසටහන් සහ තාක්ෂණික වැඩමුළු පවත්වනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT | CC) විසින් සේවාවලට අවශ්‍යතා මත පදනම්ව රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයේ ආයතන සඳහා ගැලපෙන පරිදි සකස් කරන ලද ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය පුහුණු වැඩසටහන් සාර්ථකව පවත්වා ඇත.

5.6 පර්යේෂණ සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම

පහත දැක්වෙන අරමුණු ඉටු කිරීම උදෙසා ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානයේ (CERT | CC) පර්යේෂණ හා ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීමේ අංශය පිහිටුවන ලදී:

- ජාතියේ තොරතුරු ආරක්ෂාව සහ සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් ක්‍රමෝපාය සහ ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම
- තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ විවිධ ක්ෂේත්‍රවලට/විෂය පථයන්ට අදාළව ජාතික මට්ටමේ සමීක්ෂණ පැවැත්වීම
- සයිබර් තර්ජන පිළිබඳ පර්යේෂණ පැවැත්වීම සහ සිදුවිය හැකි තර්ජන සම්බන්ධයෙන් අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කිරීම
- තොරතුරු ආරක්ෂාව සහ සයිබර් ආරක්ෂාවට අදාළව විශේෂ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධීකරණය කිරීම.

6 මෙහෙයුම් කාර්යසාධනය (දෛනික වගකීම් සහ ව්‍යාපෘති)

6.1 සිද්ධි කළමනාකරණ සාරාංශය

සියලුම සයිබර් ආරක්‍ෂාවට අදාළ කරුණු සම්බන්ධයෙන් ජාතික සම්බන්ධතා කේන්ද්‍රස්ථානය වන ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) වෙත දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර හවුල්කරුවන්ගෙන් මෙරට ජාතික සයිබර් අවකාශයට අදාළ සිදුවීම් සම්බන්ධයෙන් වාර්තා/පැමිණිලි රැස් කළේය.

ලංකා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම / සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) වෙත ලැබෙන විවිධාකාර සිදුවීම් වර්ග අතරට සමාජ ජාල සම්බන්ධ සිද්ධීන්, විද්‍යුත් තැපෑල සම්මුතිය, රහස්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීම පිණිස වංචනික ලෙස විද්‍යුත් පණිවිඩ යැවීම (phishing), වෙබ් අඩවි සම්මුතිය, වංචා, ද්වේෂසහගත මෘදුකාංග ගැටළු සහ පද්ධති තුළට ප්‍රවේශවීමට නොහැකි පරිදි නොමග යැවීම (ransomware), රහස්‍යතා උල්ලංඝනය කිරීම්, මූල්‍ය වංචා, ජාත්‍යන්තර සංවිධාන විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ස්වයංක්‍රීය පද්ධති මගින් රැස් කරනු ලබන තොරතුරුවලින් උපුටා ගන්නා ලද සම්මුතිවාදී අන්‍යතාවක් සහිත IP ආදිය ඇතුළත් වේ. වාර්තා වන සිදුවීම් අතුරින් වැඩි ප්‍රමාණයක් සමාජ මාධ්‍ය ආශ්‍රිත සිදුවීම් ගණයට වැටෙන අතර සාමාන්‍යයෙන් සෑම මසකම සිදුවීම් 1000 කට වඩා වාර්තා වේ. සමාජ මාධ්‍ය සිදුවීම් අතරින් ටේස්ට් කේ සම්බන්ධයෙන් වාර්තාවන සිදුවීම් සංඛ්‍යාව ඉහළ අගයක් ගෙන තිබුණි.

2020 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකා CERT වෙත වාර්තා වූ විවිධ ආකාරයේ සිද්ධීන් පිළිබඳව වගු අංක 1 මගින් නිරූපණය කෙරේ. ශ්‍රී ලංකා CERT වෙත වාර්තා වූ සියලුම සිද්ධීන් සතුටුදායක ලෙස විසඳා ඇත.

සිදුවීමේ ස්වභාවය	2020 තුළ වාර්තා වූ සිදුවීම් සංඛ්‍යාව
DDOS	1
පද්ධති තුළට ප්‍රවේශවීමට නොහැකි පරිදි නොමග යැවීම (Ransomware)	24
අවභාවිතය/ද්වේශ සහගතවීම / රහස්‍යභාවය උල්ලංඝනය කිරීම	70
අනිෂ්ට මෘදුකාංග ගැටළු (Malicious Software issues)	9
දුරකථන හැක් කිරීම (Hacking)	6
කුටෝපක්‍රම (Scams)	157
රහස්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීම පිණිස වංචනික ලෙස විද්‍යුත් පණිවිඩ යැවීම (Phishing)	17
වෙබ් අඩවි සම්මුතිය (Compromise)	85
මූල්‍ය/විද්‍යුත් ලිපින වංචා	57
බුද්ධිමය දේපළ උල්ලංඝනය කිරීම	1

ප්‍රධාන පරිගණක පද්ධති සම්මුති (Server Compromised)	6
සමාජ මාධ්‍ය	15895
වෙනත්	48

වගු අංක 1: 2020 වර්ෂය තුළ වාර්තා වූ සිදුවීම් සංඛ්‍යාව

6.2 උපදේශන සේවාවන්

ශ්‍රී ලංකා CERT|CC විසින් රාජ්‍ය අංශයේ සහ රාජ්‍ය අංශයේ නොවන ආයතනවලින් සිදු කරනු ලබන ඉල්ලීම්වලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් උපදේශන සේවා සැපයීම අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලැබේ.

6.3 තොරතුරු ආරක්ෂණ කළමනාකරණ සේවා

- පහත දැක්වෙන කළමනාකරණ සේවා සැපයීමට පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමට හැකි විය.;
 - බාහිර විනවිද්‍යාම පරීක්ෂා කිරීම (External penetration testing)
 - අභ්‍යන්තර විනවිද්‍යාම පරීක්ෂා කිරීම (Internal penetration testing)
 - උපාංග වින්‍යාස සමාලෝචන (Device configuration reviews)
 - ජාල නිර්මාණ ශිල්ප සමාලෝචන (Network architecture reviews)
 - යෙදුම් ආරක්ෂණ ඇගයීම් (Application security assessments)
 - ප්‍රධාන පරිගණක OS වින්‍යාස සමාලෝචන (Server OS configuration reviews)

6.4 යෙදුම් ආරක්ෂණ විගණන

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) විසින් වෙබ් සහ ජංගම යෙදුම් ආරක්ෂණ විගණන වසර පුරා සිදු කරන ලදී. ඇති වීමට ඉඩ කඩ ඇති සයිබර් ප්‍රහාර හඳුනා ගැනීම සඳහා වෙබ් යෙදුම් අඛණ්ඩව අධීක්ෂණය කිරීම සිදු කරන ලදී.

6.5 පුහුණුවීම්/ අධ්‍යාපනික සේවා

සේවලාභීන් දැනුවත් කිරීම සහ ඔවුන් තුළ තොරතුරු ආරක්ෂණ කුසලතා ගොඩනැගීම සඳහා පැවරුණු විධානය ඉටු කිරීම සඳහා; ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) විසින් විවිධ කණ්ඩායම් ඉලක්ක කර ගනිමින් පුහුණු වැඩසටහන් සහ අධ්‍යාපන සැසි පැවැත්වීම සහ පහසුකම් සැලසීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලැබේ. මීට, ප්‍රධාන නවෝත්පාදන නිලධාරීන් (CIOs), පද්ධති පරිපාලකයින්, බැංකු සහ ටෙලිකොම් අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලය, නීතිය බලාත්මක කිරීමේ අධිකාරියේ කාර්ය මණ්ඩලය, ත්‍රිවිධ හමුදාව, සිසුන්, ඉංජිනේරුවන් සහ පොදු මහ ජනතාව ඇතුළත් වේ.

1. දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සහ පුහුණු සැසි

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) විසින් පහත දැක්වෙන පුහුණු වැඩසටහන් සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී:

- සයිබර් ආරක්ෂාව සහ සයිබර් භීෂනය සම්බන්ධයෙන් මහජනතාව දැනුවත් කිරීම පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar).

- සයිබර් ස්වස්ථතාව සහ ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් මහජනතාව දැනුවත් කිරීම පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) .
- පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) සහ සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳව විශ්ව විද්‍යාල සිසුන් දැනුවත් කිරීම පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar).
- මාර්ගගත ආරක්ෂාව පිළිබඳ තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ (ICT) ගුරුවරුන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන.
- සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ මූලික කරුණු සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන.
- පොදු ජනතාව වෙනුවෙන් සංවිධානය කරන ලද තොරතුරු ආරක්ෂාව - 'Ignite educational Forum 2020' පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) .
- තොරතුරු ආරක්ෂාව සහ සමාජ මාධ්‍ය ආචාර ධර්ම සම්බන්ධයෙන් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව වෙනුවෙන් පවත්වන ලද දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන.
- APCERT ප්‍රජාව වෙනුවෙන් පවත්වන ලද 'ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය ක්‍රියා පටිපාටි සහ අපූර්ව පුරා වස්තු පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar).
- ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ CERT|CC නිල ලේස්ලුක් පිටුවේ හරහා පොදු ජනතාව වෙනුවෙන් සමාජ මාධ්‍ය ව්‍යාපාර පැවැත්වීම.
- නිල පොදු නාලිකා හරහා නිවසේ සිට වැඩ කිරීමේ මාර්ගෝපදේශ සම්බන්ධයෙන් මහජනතාව සහ පරිපාලකයින් දැනුවත් කිරීම සඳහා පවත්වන ලද අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar).
- නීති සිසුන් සහ රජයේ නිලධාරීන් සඳහා තොරතුරු ආරක්ෂාව සහ ඩිජිටල් අත්සන් පිළිබඳ මාර්ගගත සැසිය.
- ශ්‍රී ලංකා අන්තර්ජාල සංගමය සඳහා සයිබර් ආරක්ෂණ සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ සැසිය
- සයිබර් තර්ජන, සමාජ මාධ්‍ය සහ අවම කිරීම පිළිබඳව දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා දැනුවත් කිරීමේ සැසිය.
- විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් පවත්වන ලද ප්‍රති පියවර සහ අධිකරණ වෛද්‍ය පිළිබඳව අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය සඳහා කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයකු ලෙස සහභාගී විය.
- සයිබර් ගාඩියන් විද්‍යුත් පුවත් ලිපිය (Cyber Guardian e Newsletter) සෑම මසකම පාසල් ළමුන් සඳහා ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ.
- අන්තර්ජාල ආරක්ෂාව පිළිබඳව Women IGF 2020 විසින් පවත්වනු ලැබූ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar)

2. විද්‍යුත්/මුද්‍රිත මාධ්‍ය ඔස්සේ දැනුවත් කිරීම

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) විසින් පුවත්පත් ලිපි 7ක් සඳහා තොරතුරු සපයන ලදී. තවද, සජීවී රූපවාහිනී වැඩසටහන් 03 ක් සඳහා ද, ගුවන්විදුලි වැඩසටහනේ සජීවී සැසි 02ක් සඳහා ද සහභාගී වූ අතර රූපවාහිනී වැඩසටහන් සඳහා හඬ පටිගත කිරීම් 06 ක් සහ ගුවන් විදුලි වැඩසටහන් සඳහා හඬ පටිගත කිරීම් 15 ක් ලබා දෙන ලදී. ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) විසින් සමාජ මාධ්‍ය වේදිකා පිළිබඳව සජීවී සැසි 7 ක් පවත්වන ලදී.

3. වාර්ෂික සයිබර් ආරක්ෂණ සතිය 2020 (eCSW 2020)

2020 විද්‍යුත් සයිබර් ආරක්ෂණ සතියෙහි (e-Cyber Security Week) (eCSW 2020) තේමාව වූයේ “වසංගතය, නව සයිබර් සම්මතය”, වූ අතර හැකර් අභියෝගය 2020 ඔක්තෝබර් 28 දින පවත්වන ලදී. 2020 ඔක්තෝබර් මස 19 වැනිදා සිට 23 වැනි දා දක්වා පවත්වන ලද මාර්ගගත සැසි සඳහා 900 ක පමණ පිරිසක් සහභාගී විය.

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ සයිබර් ආරක්ෂණ උපාය මාර්ග ඇතුළුව නමුත් එයට පමණක් සීමා නොවී වැඩසහටන් විශාල සංඛ්‍යාවක් ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඒවා අතර, Covid-19, SARS සහ Ebola සහ

විකෘතිතා අතර වෙනස, Cyber4Dev ,EU මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද Phishing සහ DDoS, ශ්‍රී ලංකාවේ සයිබර් ආරක්ෂණ උපාය මාර්ග, ශ්‍රී ලංකා CERT මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද ඉහළ යන ATM වංචා, APNIC වල honeypots වලින් බෙදා හරින ලද ද්වේෂසහගත ක්‍රියාකාරකම් අවබෝධ කර ගැනීම, TRC ආයතනයේ දුරකථන සන්නිවේදන ජාලවලින් ජාතික ආරක්ෂාව කෙරෙහි ඇති වන බලපෑම, ST ඉංජිනේරු විද්‍යාව මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද Covid-19 අතරතුර සයිබර් ආරක්ෂාව, ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද ඔබගේ වේබ් අඩවිය ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා මාර්ගයක්, ICANN මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද DNS පරිසර පද්ධති ආරක්ෂාව, Interpol මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද Business email compromise cases/money laundry/cyber profiling, ක්වින්ස්ලන්ඩ් (Queensland) විශ්ව විද්‍යාලය මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද දුරස්ථ ඉගෙනුම් පරිසර සහ අද සහ ඉන් ඔබ්බට ඉගෙනීමට ඇති බලපෑම (Virtual learning environments and the impact to the learning today and beyond), CISCO මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද ආරක්ෂක විශ්ලේෂණ සහ රේඩාර් මහභූරීමේ තර්ජනය හඳුනාගැනීම (Security analytics and Detecting threat evading the radar) , සහ ශ්‍රී ලංකාව තුළ කොවිඩ්-19 සංවරණ සීමා පනවන ලද කාලසීමාව තුළ මුහුණ දීමට සිදු වන අභියෝග සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සයිබර් අපරාධ සඳහා විසඳුම් ලබා දීමේ දී මුහුණ පෑමට සිදුවන අභියෝග පිළිබඳ මණ්ඩල සාකච්ඡා පවත්වන ලදී.

4. ආරක්ෂාව පිළිබඳ අනතුරු ඇඟවීම්

- මසකට සාමාන්‍යයෙන් IPs සම්මතයන් 1000ක් පිළිබඳව ISP වෙත දැනුම් දෙන ලදී.
- තීරණාත්මක ආරක්ෂණ අනතුරු ඇඟවීම් 38ක් ප්‍රකාශනය කරන ලද අතර ඒවා ග්‍රාහකයින් වෙත යවන ලදී.

6.6 ප්‍රකාශන

වෙබ් අඩවි

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ (CERT) වෙබ් අඩවිය මගින් ප්‍රවෘත්ති නිවේදන, දැනුම් පදනමක් හරහා මහජනතාව සඳහා ආරක්ෂාව සම්බන්ධ දැනුවත් කිරීමේ දැන්වීම් ප්‍රකාශයට පත් කරයි. පාරිභාෂික, සිද්ධි අධ්‍යයන සහ නිතර අසන පැන වෙනත් ප්‍රකාශිත අයිතම අතර වේ.

විද්‍යුත් තැපෑල

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම (CERT) විසින් එහි ග්‍රාහකයින් වෙත විද්‍යුත් තැපෑල ඔස්සේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ තොරතුරු ලබා දේ.

පුවත් ලිපි

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථාන (CERT|CC) ආයතනය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ද්විතියික පාසල් සම්බන්ධ කිරීමේ ජාලය “SchoolNet” හරහා ශිෂ්‍යයන් විශාල සංඛ්‍යාවක් වෙනුවෙන් The Cyber Guardian e-newsletter ප්‍රකාශයට පත් කර බෙදා හැරීමේ කටයුතු සිදු කරමින් සිටී.

ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර / මාධ්‍ය

මෙම ප්‍රභාෂාවලින් ආරක්ෂා වන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ නිර්දේශ ලබා දෙමින් මතු වන සයිබර් ආරක්ෂණ තර්ජන සහ අවදානම් පිළිබඳව විද්‍යුත් සහ මුද්‍රිත මාධ්‍ය ඔස්සේ සාමාන්‍ය ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ කටයුතු ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) විසින් අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලැබේ.

6.7 යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සහ කාර්ය මණ්ඩල ශක්‍යතා වර්ධනය

1. අභ්‍යන්තර යටිතල පහසුකම් සහ ක්‍රියාවලි වැඩිදියුණු කිරීම

- එස්තෝනියානු විශේෂඥයින් විසින් තක්සේරු කරන ලද SIM3 Maturity Model හි යෝජිත නිර්දේශ කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම/ සම්බන්ධීකරණ මධ්‍යස්ථානය (CERT|CC) සඳහා නව වෙබ් අඩියක් සකස් කරන ලදී.
- LGC පරිශ්‍ර තුළ සත්කාරකත්වය සපයනු ලබන වෙබ් සඳහා Server Hardening සිදු කරන ලදී.
- සීමාසහිත පුහුණු ලාභීන් සඳහා පුහුණු පොතක් සකස් කරන ලදී.
- ‘ආරක්ෂිත වෙබ් අඩවි නිර්මාණය කිරීම සඳහා විශිෂ්ට පරිචයන්’ සම්බන්ධයෙන් මාර්ගෝපදේශයක් සකස් කරන ලදී.

2. කාර්ය මණ්ඩල ශක්‍යතාව ගොඩනැගීම - දේශීය ක්‍රියාමාර්ග

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායමේ (CERT) කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් පහත දැක්වෙන ශක්‍යතා ගොඩනැගීමේ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහභාගී විය.

- RTIR වින්‍යාස (Configuration) වැඩමුළුව (CERT/Cyber4Dev)
- ආපදා කළමනාකරණය (Cyber4Dev)
- ඉදිරිපත්කිරීම් සම්බන්ධ වැඩමුළුව (Cyber4Dev)

3. කාර්ය මණ්ඩල ශක්‍යතා වර්ධනය - ජාත්‍යන්තර ක්‍රියාමාර්ග

- DNS පරිසර පද්ධති ආරක්ෂාව (දුරකථන සමුළුව)
- “Safeguarding Critical National Infrastructure (CNI) – Risks and Opportunities” (ITU)(දුරකථන සමුළුව) පිළිබඳ පුහුණුව
- Broken Access Control පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) (විවෘත අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar))
- SQL injection attacks පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) (විවෘත අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar))
- Network Penetration Test පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) (විවෘත සම්මන්ත්‍රණය (webinar))
- නූතන තර්ජන හඳුනා ගැනීම, ගවේෂණය, ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා නව ප්‍රවේශයක් පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar)
- Webinar on Advanced Network Exploitations පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) (විවෘත අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar))
- Network Penetration testing සම්බන්ධයෙන් OWASP May අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar)
- Digital Forensics - Volatility සහ Autopsy පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) (විවෘත අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar))
- Hacking Docker Containers පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) (විවෘත අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar))
- සයිබර් සිද්ධි සැලසුම් කිරීම සහ ප්‍රතිචාර (ISACA) පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar)
- MITER ATT&CK රාමුව සමඟින් ඔබේ ආරක්ෂක ඉරියව්ව ශක්තිමත් කර ගැනීම සඳහා ප්‍රහාර වේගයෙන් වළක්වා ගැනීම සඳහා හැකර්වරයෙකු මෙන් සිතීමට ඉගෙන ගන්න (Learn to Think

Like a Hacker to Stop Attacks Faster Strengthen Your Security Posture with the MITRE ATT&CK Framework) (ISACA) පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar)

- Hacking iOS apps for beginners පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) (විවෘත අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar))
- ISMG වෙතින් Cloud Security පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar)
- Why Patch if you don't Fix it? (ISACA) පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar)
- Introduction to the Risk IT Framework (ISACA) පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar)
- 'Hacking and Protecting My Wi-Fi by condition zebra පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) (විවෘත අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (webinar))
- Android application hacking for beginners පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar) (Open webinar)
- Mac forensics, Drone Forensics, FTK tutorial (by Credence Security) පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar)
- එලදායි මුදල් අන්තර් නිරෝධන යාන්ත්‍රණ හරහා මූල්‍ය වංචාවලට එරෙහිව සටන් කිරීම (Interpol) පිළිබඳ දුරස්ථ සාකච්ඡාව
- විද්‍යුත් තැපෑල පදනම් කරගත් ප්‍රහාර සහ ඒවා අවම කිරීම (දුරස්ථ සාකච්ඡාව)
- Blue team පුහුණුව (Soteria මගින් පවත්වන ලද අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar))
- සයිබර් හදිසි සුදානම සහ කළමනාකරණ පුහුණුව (Cyber4Dev මගින් පවත්වන ලදී)
- බුද්ධිමය දේපල සහ ජේටන්ට් හිමිකම් පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar)) (FITIS)
- උසස් CSIRT තාක්ෂණ පුහුණුව (Cyber4Dev මගින් පවත්වන ලදී)
- Web Log Analysis Training (Cyber4Dev මගින් පවත්වන ලදී)
- 'ක්‍රියාශීලී, නායාශීලී සහ පුරෝකථනය කළ හැකි උපාය මාර්ගයක් සමඟින් නව සාමාන්‍ය තත්ත්වය සඳහා සයිබර් ආරක්ෂණ ආරක්ෂාව මුවහත් කිරීම' පිළිබඳ අන්තර්ජාල සම්මන්ත්‍රණය (Webinar)) (ISACA)

6.8 ජාතික ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතියේ නම	ව්‍යාපෘතියේ තත්ත්වය (සරල විස්තරයක්)
ජාතික සයිබර් ආරක්ෂණ මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය - NCSOC	අධීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය සඳහා භෞතික අවකාශය ප්‍රසම්පාදනය කිරීමේ කටයුතු අවසන් කර ඇත.
ජාතික සහතිකකරණ අධිකාරිය ක්‍රියාත්මක කිරීම -NCA	key generation ceremony පවත්වන ලද අතර, point-in-time විගණනය අවසන් කරන ලදී
සයිබර් ආරක්ෂණ ශක්‍යතාව සහ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය	පරිගණක දෘඩාංග සහ මෘදුකාංග මිල දී ගැනීමට අදාළ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු අවසන් කර තිබේ.
තොරතුරු හා සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් ජාතික සමීක්ෂණ	රාජ්‍ය ආයතන 117 ක් තුළ රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂණ සුදානම් සමීක්ෂණය පවත්වන ලදී. ආයතන 59 ක් තුළ තීරණාත්මක තොරතුරු යටිතල පහසුකම් සුදානම් සමීක්ෂණය පවත්වන ලද අතර ආයතන 51 ක් සඳහා දත්ත වලංගුකරණය අවසන් කරන ලදී.
සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳව පුරවැසි අවබෝධය ඉහළ නැංවීම සඳහා වෙබ් ද්වාරයක් නිර්මාණය කිරීම (www.onlinesafety.lk)	වෙබ් ද්වාරයෙහි මූලාකෘතිය සකස් කරන ලද අතර domain නාමය LK domain ලේඛනයෙන් ලබා ගන්නා ලදී.

6.9 විශේෂ ව්‍යාපෘති

යුරෝපීය සංගමය සමග සයිබර් ආරක්ෂණ ව්‍යාපෘති (Cyber4Dev)

- APRICOT සම්මන්ත්‍රණයට (ඕස්ට්‍රේලියාව) සහභාගීවීම සඳහා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම් (CERT) කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් දෙදෙනෙකුට අනුග්‍රහය දැක්වීය.
- පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම (CERT) සඳහා සන්නිවේදන ස්තරීකරණය, සිද්ධි වර්ගීකරණය, RFC සකස් කිරීම සඳහා SIM3 ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාර්යයට සහය දැක්වීය.
- පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායමේ කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා 2020 පෙබරවාරි මාසයේ දී පහත දැක්වෙන පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වන ලදී.
 - ticketing සම්බන්ධ වැඩමුළුව
 - එක්සත් රාජධානියේ සිද්ධි කළමනාකරණ ආකෘතිය හා සිද්ධි ක්‍රියාවට නැංවීම පිළිබඳ පහැදිලි කිරීම.
 - Technical Exercise Run through සහ PM සැලසුම් කිරීමේ සැසි
- පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම් කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා 2020 නොවැම්බර්- දෙසැම්බර් මාසවල දී පහත දැක්වෙන පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වන ලදී.
 - උසස් CSIRT පුහුණුව (දින 3)
 - Ticketing System (දින 1/2)
 - Log Analysis (දින 2x 1/2)

7 ජයග්‍රහණ

7.1 සයිබර් ආරක්ෂණ පනත් කෙටුම්පත

සයිබර් ආරක්ෂණ පනත් කෙටුම්පත සංශෝධනය කර සමාලෝචනය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලදී.

7.2 තොරතුරු ආරක්ෂණ රාමුව

පහත දැක්වෙන කෙටුම්පත් සමාලෝචනය කරමින් තිබේ.

- තොරතුරු ආරක්ෂණ අත්පොත - ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මාර්ගෝපදේශය
- මූලික ආරක්ෂණ ප්‍රමිති (BSS)
- වෙබ් යෙදුම් සහ සත්කාරක මාර්ගෝපදේශ
- ප්‍රවේශ පාලන ප්‍රතිපත්තිය

7.3 සාමාජිකත්වය

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සූදානම් කණ්ඩායම පහත සඳහන් වෘත්තීය සංවිධාන සමඟ අඛණ්ඩ සාමාජිකත්වයක් පවත්වාගෙන යයි;

- ජාත්‍යන්තර තොරතුරු පද්ධතිවල ආරක්ෂාව සහතික කිරීමේ සංගමයේ දේශීය නියෝජිත සංවිධානය වන (ISC)2 Colombo Sri Lanka Chapter
- ShadowServer වෙතින් Threat Intelligence සඳහා සාමාජිකත්වය
- FIRST හි සාමාජිකත්වය
- APCERT හි සාමාජිකත්වය

- කොරියානු CAMP හි සාමාජිකත්වය
- TF-CSIRT හි සාමාජිකත්වය

8 ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව

8.1 CAMP

- 2020-2021 වසර සඳහා CAMP මෙහෙයුම් කමිටුවේ සාමාජිකයෙකු ලෙස නැවත තේරී පත් විය
- CAMP මෙහෙයුම් කමිටු රැස්වීම් හතරකට සහභාගී විය
- CAMP මහා සභා රැස්වීම (AGM) සහ GCCD සයිබර් ආරක්ෂණ සම්මන්ත්‍රණය
- CAMP OC හි සාමාජික සංරචකයට අදාළ ප්‍රමුඛ ක්‍රියාවලි සහ ක්‍රියා පටිපාටි
- මහා සභා රැස්වීමේ දී (AGM) හොඳම මෙහෙයුම් කමිටු සාමාජික සම්මානය දිනා ගන්නා ලදී
- සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ සංවිධානය සමඟ නව සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගන්නා ලදී.
- නිකරගුවා TELCOR හි සාමාජික අයදුම්පත සමාලෝචනය කරන ලදී.
- CAMP පුවත් ලිපිය සඳහා “ශ්‍රී ලංකා ජාතික සහතිකකරණ අධිකාරියේ Key Generation Ceremony” සම්බන්ධයෙන් ලිපියක් සකස් කරන ලදී.
- 2020 CAMP මහා සභා රැස්වීමේ (AGM) දුරස්ථ සාකච්ඡාව සඳහා සහභාගී විය.
- 2020 CAMP මහා සභා රැස්වීමේ දී (AGM) ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා සම්මාන භාර ගැනීමේ කතාව ඇතුළත් වීඩියෝවක් (හොඳම OC සාමාජිකයා) සකස් කරන ලදී.
- 2020 CAMP මහා සභා රැස්වීමට (AGM) සහ GCCD සම්මන්ත්‍රණය (මාර්ගගතව) සඳහා සහභාගී විය.
- නේපාලයේ CSRI සාමාජිකත්ව අයදුම්පත සමාලෝචනය කරන ලදී.
- CAMP OC නියෝජනය කරමින් අරාබි කලාපය වෙනුවෙන් CAMP කලාපීය සංසඳය සඳහා සහභාගී විය
- R&R විධිවිධාන පිළිබඳව සමාලෝචනය කර සාකච්ඡා කරන ලදී.
- CAMP තුළ ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායම් යෙදවීම සඳහා වන යෝජනා සමාලෝචනය කර, සාකච්ඡා කර අවසන් කරන ලදී.

8.2 APCERT

- APRICOT 2020 (ඕස්ට්‍රේලියාව) ඇතුළුව APCERT මෙහෙයුම් කමිටු රැස්වීම් හයක් සඳහා සහභාගී විය
- JPCERT|CC සමඟ "Tsubame" ජාල අධීක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය අඛණ්ඩව සිදු පවත්වාගෙන යාම
- Critical Infrastructure Protection APCERT ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමේ කැඳවුම්කරු ලෙස ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායම් සාමාජිකයින් සමඟ රැස්වීම් සංවිධානය කර පවත්වන ලදී
- ප්‍රතිපත්ති සහ සැලසුම්, සාමාජිකත්වය පිළිබඳ APCERT ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමේ දුරස්ථ සාකච්ඡාව සඳහා සහභාගී විය.
- APCERT සාමාජිකයින් සඳහා “ඩිජිටල් අධිකරණ වෛද්‍ය ක්‍රියා පටිපාටි සහ අපූර්ව කෞතුක වස්තු” පිළිබඳ APCERT මාර්ගගත පුහුණුවක් පවත්වන ලදී.
- 2020 APCERT සයිබර් අභ්‍යාස ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායම් සාකච්ඡා සඳහා සහභාගී විය
- 2020 APCERT සයිබර් අභ්‍යාසය සඳහා සහභාගී විය.
- APCERT වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම් (AGM) වැඩසටහන් කමිටු රැස්වීමට සහභාගී විය.
- APCERT සාමාජිකත්වය ලබා ගැනීම සඳහා FIRST සහ APNIC අනුග්‍රහය ලබා දුනි.
- 2020 APCERT වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම (AGM) සහ සමුළුව (දුරස්ථ සාකච්ඡාව)
 - මහා සභා රැස්වීම් (AGM) වැඩසටහන් කමිටුවේ සාමාජිකයෙකු ලෙස පත් කරන ලදී.
 - මහා සභා රැස්වීමේ (AGM) දී තීරණාත්මක යටිතල පහසුකම් ආරක්ෂණ ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමේ ප්‍රගතිය ඉදිරිපත් කරන ලදී.
 - APCERT ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායම් කිහිපයක් සඳහා ආයතනික ලබා දුනි.

- 2021 APCERT මහා සභා රැස්වීම (AGM) ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැත්වීමට යෝජනා කරන ලදී.
- 2020- 2022 APCERT මෙහෙයුම් කමිටු මැතිවරණය සඳහා සහභාගී විය.

9 ඉදිරි සැලසුම්

9.1 ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත ඉදිරි ව්‍යාපෘති

- අධ්‍යාපන අංශය සඳහා ආංශික පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමක් පිහිටුවීම (EduCERT)

9.2 සංකල්පීය අදියරේ පවතින ව්‍යාපෘති

- සයිබර් ආරක්ෂණ දුරකථන මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීම
- විෂයානුබද්ධ වැඩමුළු සහ දැනුවත් කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම්

10 මණ්ඩල විගණන කමිටුව

2020 ජූලි 13 වන දින ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මණ්ඩල විගණන කමිටුව (BAC) පත් කර ගන්නා ලදී. එම මණ්ඩල විගණන කමිටුව පහත සඳහන් සාමාජිකයන්ගෙන් සමන්විතය.

1. විමුක්ති ජනාදර මයා - මණ්ඩල විගණන කමිටුවේ (BAC) සභාපති
2. කේ.වී.කේ. අල්විස් මයා
3. ජයන්ත ප්‍රනාන්දු මයා

මණ්ඩල විගණන කමිටුව (BAC) මෙම වර්ෂය තුළ රැස්වීම් වාර දෙකක් පවත්වන ලදී. එනම් 2020 ඔක්තෝබර් මස 9 වැනි දින සහ 2020 ඔක්තෝබර් මස 27 වන දින වේ.

මණ්ඩල විගණන කමිටුව (BAC) වාර්තාව ඇමුණුම A ලෙස මෙයට අමුණා තිබේ.

11 විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව

2020 වර්ෂයේ විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශය සහ 2020 වර්ෂය සඳහා වන විගණකාධිපති වාර්තාව ඇමුණුම B ලෙස අමුණා ඇත.

12 මූල්‍ය කටයුතු සම්බන්ධ විශේෂ කරුණු

වියදම්		
පුනරාවර්තන වියදම්	රු.	රු.
පෞද්ගලික පඩිනඩි	61,305,892.00	
සන්නිවේදනය	2,560,693.00	
පරිශ්‍ර කුලිය සහ විදුලිය	8,412,336.00	
කාර්යාල වියදම්	933,482.00	
නඩත්තුව	1,483,026.00	
රක්ෂණය	1,806,261.00	
පාරිභෝජ්‍ය භාණ්ඩ	281,635.00	
වෘත්තීය ගාස්තු	1,020,000.00	
ලේකම්කාර්යාල ගාස්තු	474,620.00	
බැංකු ගාස්තු	18,150.00	
විගණන ගාස්තු	150,000.00	

ආහාර පාන	73,230.00	
		78,519,325.00
ප්‍රාග්ධන වියදම්		
වාසාපෘති වියදම්		34,018,066.00
		112,537,391.00

අදායම		
භාණ්ඩාගාර ප්‍රදාන ආදායම	Rs.	Rs.
මෙහෙයුම් වියදම් සඳහා ප්‍රදාන ආදායම	62,205,423.00	
ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා ප්‍රදාන ආදායම	33,804,000.00	
භාවිත නොකළ ප්‍රදාන ආදායම් ගිණුමෙන් මාරු කර ඇත	11,483,044.00	
		107,492,467.00
උපයාගත් ආදායම්		
ආරක්ෂණ සේවා කළමනාකරණය සහ වෙනත්	5,102,891.00	
පොළී ආදායම	378,611.00	
		5,481,502.00
		112,973,969.00

සටහන:

1. 2020 වර්ෂය සඳහා පුනරාවර්තන අය වැය වෙන් කිරීම - මිලියන 84.7
2. 2020 වර්ෂය සඳහා ප්‍රාග්ධන අය වැය වෙන් කිරීම - මිලියන 324.75

13 නිගමනය

2020 වර්ෂයේදී, තොරතුරු ආරක්ෂණ සිදුවීම් සංඛ්‍යාවේ වැඩි වීමක් දක්නට ලැබුණු අතර වසංගතය හේතුවෙන් නව අභියෝග රැසක් එල්ල විය. එසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම සිය මෙහෙයුම් සාර්ථකව සිදු කිරීමට සමත් විය.

රජයේ සංවේදී තොරතුරු වත්කම් සුරක්ෂිත කිරීම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලදී. ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම, ශක්‍යතා වර්ධන ක්‍රියාමාර්ග, තොරතුරු යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සහ මහජනතාව මුහුණ දෙන ප්‍රධාන ගැටළු අධීක්ෂණය මීට ඇතුළත් විය.

ජාතික තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂණ උපාය මාර්ගයට අනුව ජාතික සහතිකකරණ අධිකාරිය පිහිටුවීම, සයිබර් ආරක්ෂණ පනත් කෙටුම්පත සකස් කිරීම, රාජ්‍ය ආයතන සඳහා තොරතුරු ආරක්ෂණ රාමුව සකස් කිරීම සහ මහජනතාව මුහුණ දෙන තීරණාත්මක ගැටළු අධීක්ෂණය කිරීම වසර තුළ සිදු කරන ලද ක්‍රියාකාරකම් වේ.

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම ඉදිරි වසර තුළ එහි සාර්ථකත්වය ගොඩනගා ගැනීම උදෙසා අවශ්‍ය නිසි පියවර ගනු ඇතැයි අපි විශ්වාස කරමු.

අමුණුම A

මණ්ඩල විගණන කමිටු වාර්තාව - 2020

1. ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් 2020 ජූලි 13 වන දින මණ්ඩල විගණන කමිටුව සඳහා පහත සඳහන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල සාමාජිකයින් පත් කර ගන්නා ලදී.

<u>නම</u>	<u>පත්වීම් දිනය</u>
(අ) විමුක්ති ජනාදර - සභාපතිවරයා	2020 ජනවාරි 11 වැනි දින
(ආ) වසන්ත අල්විස් - සාමාජික	2020 පෙබරවාරි 19 වන දින
(ඇ) ජයන්ත ප්‍රනාන්දු - සාමාජික	2019 දෙසැම්බර් 26 වන දින

2. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විගණන කමිටුව විසින් 2020 වර්ෂය තුළ පහත දැක්වෙන පරිදි රැස්වීම් වාර දෙකක් පවත්වන ලදී.

(1). 2020 ඔක්තෝබර් මස 09 වැනි දින පැවැත්වූ රැස්වීම

- a. සභාගී වූ සාමාජිකයන්:
 - විමුක්ති ජනාදර - සභාපතිවරයා
 - වසන්ත අල්විස් - සාමාජික
 - ජයන්ත ප්‍රනාන්දු - සාමාජික
 - කේ.ආර්.ටී. මැණිකේ - විගණන අධිකාරී
 - ලාල් ඩයස් - ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී, ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම - ආරාධිත
 - ප්‍රසාද් ද සිල්වා - මානව සම්පත් සහ පරිපාලන අංශ ප්‍රධානී - ආරාධිත
 - එස්. නිශාන්ති මෙන්ඩිස් - නෙක්ෂියා (Nexia) කළමනාකරණ සේවාවේ නියෝජිත - ආරාධිත
 - තෝමස් ප්‍රින්ස් - ලේකම්
- b. සාකච්ඡා කරන ලද ප්‍රධාන කරුණු පිළිබඳ සාරාංශය:
 - මණ්ඩල විගණන කමිටුවේ යොමු කොන්දේසි (TOR) සඳහා අනුමැතිය
 - 2018 සහ 2019 සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන කෙටුම්පත් කිරීම
 - 2020 සැප්තැම්බර් 30 දක්වා විගණන විමසුම්වල තත්ත්වය
 - ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ අභ්‍යන්තර විගණන යාන්ත්‍රණය ස්ථාපිත කිරීම
 - භාණ්ඩාගාරය / රේඛීය අමාත්‍යාංශය මගින් ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම අධීක්ෂණය කිරීම
 - ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම විසින් බාහිර ආයතන/පුද්ගලයින් යොදවා ඉටු කර ගනු ලබන කටයුතු සහ සමාගම් පනත යටතේ අනුකූලව කටයුතු කළ යුතු කරුණු

(2). 2020 ඔක්තෝබර් 27 වන දින පැවැති රැස්වීම

- a. සභාගී වූ සාමාජිකයන්:
 - විමුක්ති ජනාදර - සභාපතිවරයා
 - වසන්ත අල්විස් - සාමාජික
 - ලාල් ඩයස් - පධාර්ථන විධායක නිලධාරී පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම - සාමාජික
 - ප්‍රසාද් ද සිල්වා - මානව සම්පත් සහ පරිපාලන අංශ ප්‍රධානී - ආරාධිත
 - එස්. නිශාන්ති මෙන්ඩිස් - නෙක්ෂියා (Nexia) කළමනාකරණ සේවාවේ නියෝජිත - ආරාධිත
 - තෝමස් ප්‍රින්ස් - ලේකම්
- b. සාකච්ඡා කරන ලද ප්‍රධාන කරුණු ඇතුළත් සාරාංශය:
 - 2018 සහ 2019 වර්ෂ සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශනය කෙටුම්පත් කිරීම

- ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායමේ අභ්‍යන්තර විගණන යාන්ත්‍රණය ස්ථාපිත කිරීම
- භාණ්ඩාගාරය / රේඛීය අමාත්‍යාංශය මගින් ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම අධීක්ෂණය කිරීම
- ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම විසින් බාහිර ආයතන/පුද්ගලයින් යොදවා ඉටු කර ගනු ලබන කටයුතු සහ සමාගම් පනත යටතේ අනුකූලව කටයුතු කළ යුතු කරුණු
- ශ්‍රී ලංකා CERT හි බාහිර ක්‍රියාකාරකම් සහ සමාගම් පනත යටතේ අනුකූල වීම සම්බන්ධ කරුණු
- රේඛීය අමාත්‍යාංශය සඳහා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද 2021 වර්ෂය සඳහා වන අය වැය
- 2020 සැප්තැම්බර් 30 වන දිනට නියමිත මූල්‍ය ප්‍රගතිය ඉදිරිපත් කිරීම

3. සාමාන්‍යයෙන් මණ්ඩල විගණන කමිටුව විසින් ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම විසින් සිදු කරනු ලබන ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය පරීක්ෂා කරනු ලබන අතර ව්‍යාපෘති සහ පුනරාවර්තන මෙහෙයුම් යන දෙකම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් සපයනු ලබන අරමුදල් කළමනාකරණය කරනු ලබන ආකාරය ද පරීක්ෂා කරනු ලැබේ. 2020 වසර සඳහා සකස් කර ඇති අයවැය අනුව ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි සුදානම් කණ්ඩායම විසින් පහත සඳහන් ජාතික ව්‍යාපෘති සිදු කරනු ලබන බව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විගණන කමිටුව විසින් සඳහන් කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතියේ නම	2020 වර්ෂය සඳහා වෙන්කළ අරමුදල් රුපියල් මිලියන
1. ජාතික සයිබර් ආරක්ෂණ මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය	232.70
2. ශ්‍රී ලංකා ජාතික සහතිකරණ අධිකාරිය පිහිටුවීම	44.02
3. තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂාව පිළිබඳ ජාතික සමීක්ෂණය	23.58
4. සයිබර් ආරක්ෂණ ශක්‍යතා සහ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය	8.73
5. රාජ්‍ය ආයතන 10ක සයිබර් ආරක්ෂණ සුදානම වැඩි දියුණු කිරීම	0.60
6. සයිබර් ආරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් පාර්ශවකරුවන්ගේ දැනුවත්භාවය වැඩි කිරීම සඳහා වෙබ් ද්වාරය සැලසුම් කිරීම සහ සකස් කිරීම	4.50
7. තොරතුරු සහ සයිබර් ආරක්ෂාව සඳහා ජාතික නිපුණතා ප්‍රමිති සකස් කිරීම	6.10
8. රාජ්‍ය සේවකයින් සඳහා විද්‍යුත් ඉගෙනුම සම්බන්ධයෙන් මාර්ගගත මොඩියුල සකස් කිරීම.	0.40
9. සයිබර් ආරක්ෂණ ශක්‍යතා ගොඩනැංවීමේ වැඩසටහන	1.00

4. ඉහත ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය කෙරෙහි කොවිඩ්-19 තත්ත්වය සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කළ බව ද මණ්ඩල විගණන කමිටුව විසින් නිරීක්ෂණය කරන ලදී.

5. තවද, ව්‍යාපෘති සහ පුනරාවර්තන මෙහෙයුම් යන දෙකම සඳහා අය වැය තුළ වෙන් කරන ලද අරමුදල් මනාව කළමනාකරණය කරනු ලැබේ.

අත්. කළේ,

විමුක්ති ජනාදර

සභාපති

මණ්ඩල විගණන කමිටුව

අමුණුම B

සභාපති

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසඳය (පෞද්ගලික) සමාගම

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසඳය (පෞද්ගලික) සමාගමේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ වෙනත් නෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතා පිළිබඳව 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව විගණකාධිපති වාර්තාව

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වවාගණනය කළ මතය

ශ්‍රී ලංකා පරිගණක හදිසි ප්‍රතිචාර සංසඳය (පෞද්ගලික) සමාගමේ (“සමාගම”) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ලාභ හා අලාභ ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මාගේ වාර්තාව යථා කාලයේදී පාර්ලිමේන්තුවේ සභාගත කරනු ලැබේ.

මාගේ වාර්තාවේ තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම කොටසේ විස්තර කර ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ අස්තීත්වයන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට දේපළ, පිරියත හා උපකරණවල පිරිවැය, සමූච්චිත ක්ෂය, සහ ශුද්ධ ධාරණ අගය පිළිවෙලින් රු. 19,519,710 ක්, රු. 14,779,590 ක් සහ රු. 4,740,120 ක් විය. කෙසේ වුවද, එම ශේෂයන්හි නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කරගැනීම සඳහා යාවත්කාලීන කරන ලද ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය හා විස්තරාත්මක උපලේඛන විගණනයට ලබා දී නොතිබුණි.

(ආ) සමාගම අස්පාශ්‍ය වත්කම් සම්බන්ධයෙන් විස්තරාත්මක උපලේඛන පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි. එබැවින් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී පැවති සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වූ අස්පාශ්‍ය වත්කම් සහ අස්පාශ්‍ය වත්කම් සංයුතිය තහවුරු කරගැනීමට විගණනයට නොහැකි විය.

(ඇ) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අනුව, 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනයෙන් අයවිය යුතු මුදල රු. 40,215,928 ක් විය. අදාළ ශේෂ තහවුරු කිරීම 2022 අප්‍රේල් දක්වාම ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිතායතනයෙන් විගණනයට නොලැබුණ බැවින් එම ශේෂයන්හි නිරවද්‍යතාවය තහවුරු කරගැනීමට විගණනයට නොහැකි විය.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන්ට යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වවිගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 සමාගමේ 2020 වාර්ෂික වාර්තාවේ ඇතුළත් අනෙකුත් තොරතුරු

මෙම විගණන වාර්තාවේ දිනට පෙර මා ලබාගත් සමාගමේ 2020 වාර්ෂික වාර්තාවේ ඇතුළත් කර ඇති නමුත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ ඒ පිළිබඳව වූ මගේ විගණන වාර්තාවේ ඇතුළත් නොවන තොරතුරු, අනෙකුත් තොරතුරු යන්නෙන් අදහස් වේ. මෙම අනෙකුත් තොරතුරු සඳහා කළමනාකරණය වගකිව යුතුය.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් වූ මගේ මතයෙන් අනෙකුත් තොරතුරු ආවරණය නොකරන අතර මම ඒ පිළිබඳ කිසිදු ආකාරයක සහතිකවීමක් හෝ මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ මගේ විගණනයට අදාළව, මගේ වගකීම වන්නේ ඉහත හඳුනාගත් අනෙකුත් තොරතුරු ලබා ගත හැකි වූ විට කියවීම සහ එසේ කිරීමේදී අනෙකුත් තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ හෝ විගණනයේදී හෝ වෙනත් ආකාරයකින් ලබාගත් මගේ දැනුම අනුව ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් නොගැලපෙනවාද යන්න සලකා බැලීමයි.

මෙම විගණක වාර්තාවේ දිනට පෙර මා ලබාගත් අනෙකුත් තොරතුරු මත හා මා විසින් කරන ලද කාර්යයන් මත පදනම්ව, මෙම අනෙකුත් තොරතුරු ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් වැරදි ලෙස දක්වා ඇති බව මම නිගමනය කරන්නේ නම්, එම කරුණ මා විසින් වාර්තා කිරීමට අවශ්‍ය වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් මට වාර්තා කිරීමට කිසිවක් නැත.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ අස්තීත්වයන් සඳහා වන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ආවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.

- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. මාගේ නිගමනයන් මාගේ විගණන වාර්තාවේ දින දක්වා ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව පාලනය කරනු ලබන පාර්ශවයන් දැනුවත් කරන ලදී.

2. වෙනත් තෛතික හා නියාමන අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2.1 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

2.1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම ඡේදයේ විස්තර කර ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනතේ 163 (2) (ඇ) වගන්තියේ සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (අ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවන් අනුව, විගණනය සඳහා අවශ්‍ය සියලු තොරතුරු සහ පැහැදිලි කිරීම් මා විසින් ලබාගන්නා ලද අතර, මාගේ පරීක්ෂණයෙන් පෙනී යන ආකාරයට නිසි මූල්‍ය වාර්තා සමාගම පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි.

2.1.2 සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 151 වගන්තියෙහි අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල වේ.

2.1.3 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

2.1.4 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

2.2 අනුගමනය කරන ලද ක්‍රියාමාර්ග සහ ලබා ගන්නා ලද සාක්ෂි මත හා ප්‍රමාණාත්මක කරුණුවලට සීමා කිරීම තුළ, පහත සඳහන් ප්‍රකාශ කිරීමට තරම් කිසිවක් මාගේ අවධානයට ලක් නොවීය;

2.2.1 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඇ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව සමාගමේ පාලක මණ්ඩලයේ යම් සාමාජිකයෙකුට සමාගම සම්බන්ධවී යම් ගිවිසුමක් සම්බන්ධයෙන් සෘජුව හෝ අන්‍යාකාරයකින් සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරික තත්වයෙන් බැහැරව සම්බන්ධයක් ඇති බව.

2.2.2 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඊ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව පහත සඳහන් නිරීක්ෂණය හැර යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානවලට අනුකූල නොවන ලෙස ක්‍රියා කර ඇති බව.

නීතිරීති / විධානයට යොමුව

විස්තරය

<p>2003 ජූනි 02 දිනැති පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ මාර්ගෝපදේශ අංක 9.2 සහ 9.3.1</p>	<p>අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයක් සහිත අනුමත සංවිධාන ව්‍යුහයක් සහ සෑම තනතුරක් සඳහාම බඳවාගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සමාගම සතුව නොමැත.</p>
--	---

2.2.3 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (උ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව සමාගමේ බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූල නොවන ලෙස කටයුතු කර ඇති බව.

2.2.4 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 12 (ඌ) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව සමාගමේ සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ අදාළ නීතිරීති වලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර නොමැති බව.

3. වෙනත් කරුණු

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සමාගමේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ දීමනා වශයෙන් රු. 8,520,000 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. කෙසේ වුවද, ගෙවීම් සඳහා අනුමැතිය විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ආ) ව්‍යාපෘති ප්‍රගතිය

- (i) ජාතික සයිබ(ඊ) ආරක්ෂණ මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථාන ව්‍යාපෘතියේ ව්‍යාපෘති කාලසීමාව 2016 සිට 2018 දක්වා වූ අතර එය 2021 දක්වා දිර්ඝ කර තිබුණි. කෙසේ වුවද, වසර 5ක කාල පරිච්ඡේදයක් ගතව තිබුණද, 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතියේ භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 47 ක් පමණක් විය.

- (ii) තොරතුරු සහ සයිබ(ඊ) ආරක්ෂණය පිළිබඳ ජාතික සමීක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය 2019 සිට 2020 දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය තුළ අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබුණි. කෙසේ වුවද, 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ව්‍යාපෘතියේ භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 80 ක් පමණක් වූ අතර නියමිත පරිදි එය අවසන් කර නොතිබුණි.

ඩබ්ලිව්. පී. සී. වික්‍රමරත්න
විගණකාධිපති

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED

FINANCIAL STATEMENTS 2020

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
STATEMENT OF PROFIT AND LOSS

FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2020
(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>NOTE</u>	<u>2020</u> Rs	<u>(Restated)</u> <u>2019</u> Rs
Grant Income	4	109,985,588	118,389,200
Expenses			
Personnel Emoluments	5	(61,305,892)	(53,410,858)
Operational Expenses	6	(19,706,552)	(17,758,775)
Project Expenses	7	<u>(34,018,066)</u>	<u>(47,079,967)</u>
Net Surplus/(Deficit) on Grant Activities		(5,044,921)	139,600
Other Revenue	8	5,481,502	15,905,753
Net Surplus/(Deficit) before Taxation		436,581	15,905,753
Less : Taxation		-	-
Net Surplus/(Deficit) after Taxation		<u><u>436,581</u></u>	<u><u>15,905,753</u></u>

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

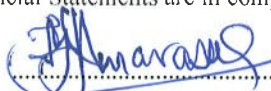
AS AT 31ST DECEMBER 2020

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	NOTE	2020 Rs	(Restated) 2019 Rs
Assets			
Non-Current Assets			
Property, Plant & Equipment	9	4,740,120	4,626,580
Intangible Assets	10	2,498,747	3,861,700
		<u>7,238,867</u>	<u>8,488,280</u>
Current Assets			
Prepayments	11	5,221,085	1,387,692
Other Receivables	12	40,215,928	82,714,503
Cash & Cash Equivalents	13	33,267,641	10,476,919
		<u>78,704,653</u>	<u>94,579,114</u>
Total Assets		<u>85,943,520</u>	<u>103,067,394</u>
Equity & Liabilities			
Equity			
Stated Capital	14	20	20
Accumulated Surplus		61,372,384	60,935,803
Total Equity		<u>61,372,404</u>	<u>60,935,823</u>
Deferred Revenue for Grant Assets	15	7,238,867	8,488,280
Unutilised Grant Income	16	-	11,483,044
Non-Current Liabilities			
Retirement Benefit	17	13,370,188	12,274,000
Current Liabilities			
Deferred Revenue for Expenses	18	3,494,061	-
Trade & Other Payables	19	468,000	9,886,247
		<u>3,962,062</u>	<u>9,886,247</u>
Total Equity & Liabilities		<u>85,943,520</u>	<u>103,067,394</u>

The Accounting Policies and notes on pages 5 through 19 form an integral part of the Financial Statements.

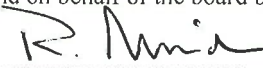
These Financial Statements are in compliance with the requirements of the Companies Act No. 07 of 2007. □

 Chief Executive Officer

 Nexia Management Services (Pvt) Ltd

The board of directors is responsible for the preparation and presentation of these Financial Statements.

Signed for and on behalf of the board by;

 Chairman

 Director

DATE OF APPROVAL BY THE BOARD

08 - 02 - 2022

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY

FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2020
(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	Stated Capital Rs	Accumulated Surplus Rs	Total Rs
Balances as at 31st December 2017	20	34,851,154	34,851,174
Surplus for the Year			
- As previously reported	-	12,514,270	12,514,270
- Prior year adjustments (Note 23)		(2,335,374)	(2,335,374)
		10,178,896	10,178,896
Re-stated balance as at 31st December 2018	20	45,030,050	45,030,070
Surplus for the Year	-	15,905,753	15,905,753
As at 31st December 2019	20	60,935,803	60,935,823
Surplus for the Year	-	436,581	436,581
As at 31st December 2020	20	61,372,384	61,372,404

The accounting policies and notes form an integral part of the Financial Statements.
 Figures in brackets indicate deductions.

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
CASH FLOW STATEMENT

FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2020
(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	Note	<u>2020</u> Rs	(Restated) <u>2019</u> Rs
Cash Flows from Operating Activities			
Surplus/(Deficit) for the Year		436,581	15,905,753
Adjustments for;			
Depreciation & Amortization		2,493,121	482,299
Provision for Gratuity		2,581,188	1,574,750
Gratuity Paid		(1,485,000)	(1,725,000)
Deferred Revenue for Grant Assets Adjustment		(1,249,413)	8,468,279
		<u>2,776,477</u>	<u>24,706,082</u>
Working Capital Changes			
(Increase) / Decrease in Prepayments		(3,833,393)	(88,380)
Increase / (Decrease) in Other Payables		(9,418,247)	(3,214,748)
Increase / (Decrease) in Unutilised Grant Income		(11,483,044)	11,483,044
Increase / (Decrease) in Deferred Rev for Exp		3,494,061	-
(Increase) / Decrease in Other Receivables		42,498,575	(28,985,529)
		<u>24,034,430</u>	<u>3,900,469</u>
Cash Flows from Investing Activities			
Acquisition of Property, Plant & Equipments		(1,243,709)	(8,950,579)
Net Cash Generated (Used in) from Investing Activities		<u>(1,243,709)</u>	<u>(8,950,579)</u>
Cash & Cash Equivalents as at the beginning of the Year		10,476,919	15,527,029
Net Cash Generated (Used in) during the Year		22,790,721	(5,050,110)
Cash & Cash Equivalents as at the End of the Year	(A)	<u><u>33,267,641</u></u>	<u><u>10,476,919</u></u>
(A) <u>Analysis of Cash & Cash Equivalents as at the end of the year</u>			
Cash at Bank & in Hand		33,267,641	10,476,919
		<u><u>33,267,641</u></u>	<u><u>10,476,919</u></u>

SRI LANKA CERT (PVT) LTD**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020**1. CORPORATE INFORMATION****1.1. General**

Sri Lanka CERT (Pvt) Ltd was established in June 2006 as an affiliate of ICTA to be the National Centre for Cyber Security. Sri Lanka CERT|CC is separated from ICT Agency of Sri Lanka in August 2018 with an independent operational body under Ministry of Digital Infrastructure & Information Technology. At the beginning of 2020 Sri Lanka CERT|CC was under the Ministry of Defence and was assigned to Presidential Secretariat on 25 September 2020 by the Gazette No. 2194/74. Thereafter, Sri Lanka CERT|CC was reassigned to Ministry of Technology on 20th November 2020 by the Gazette No. 2202/25.

Sri Lanka CERT|CC has been mandated to be the focal point for preventing, protecting against and responding to cyber security threats and vulnerabilities in Sri Lanka's ICT infrastructure and to liaise with all government organizations, private sector, academia and non-government organizations to disseminate information relevant to potential Cyber Security threats and providing assistance to mitigate such incidents.

1.2. Principal Activities and Nature of Operations**Sri Lanka CERT activities include;**

- Responsive services such as incident handling that involves responding to a request or notification by a constituent that an unusual event has been detected, which may be affecting the performance, availability or stability of the services or cyber systems belonging to that constituent.
- Awareness services, such as conducting of cyber security awareness programs for the general public including school children, and the conduct of seminars, conferences and workshops for professionals in both the state and private sectors and maintaining an up to date knowledge base relating to cyber security in the Sri Lanka CERT website.
- Provision of consultancy services such as digital forensics investigations, vulnerability assessments, network security assessments, and information security policy development and implementation.

1.3. Date of Authorization for Issue

The financial statements of Sri Lanka CERT (Pvt) Ltd for the year ended December 31, 2020 was authorized for issuance by the directors on 08th February 2022.

2. BASIS OF PREPARATION

The financial statements which have been presented in Sri Lankan Rupees and on a historical cost basis.

SRI LANKA CERT (PVT) LTD**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020**2.1. Statement of compliance**

The financial statements of the company, have been prepared and presented in accordance with the Sri Lanka Accounting Standards for Small and Medium sized Entities laid down by the Institute of Chartered Accountants of Sri Lanka, and comply with the requirements of Companies Act No 7 of 2007

2.2 Use of Estimates & Judgments

- The preparation of financial statements in conformity with SLFRS/LKAS requires management to make judgments, estimates and assumptions that affect the application of accounting policies and the reported amounts of assets, liabilities, income and expenses.
- The estimates and underlying assumptions are reviewed on an ongoing basis. Revisions to accounting estimates are recognized in the period in which the estimate is revised, if the revision affects only that period or in the period of the revision and future periods if the revision affects both current and future periods.

2.3 Going Concern

The Directors have made an assessment on the Company's ability to continue as a going concern and they do not intend either to liquidate or to cease operations.

3. SUMMARY OF SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES**3.1 Foreign Currency Translation**

The financial statements are presented in Sri Lankan Rupees, which is the company's functional and presentation currency. Transactions in foreign currencies are initially recorded at the functional currency rate ruling at the date of the transaction. Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies are translated at the functional currency rate of exchange ruling at the Statement of Financial Position date. All differences are taken to Statement of Comprehensive Income. Non-monetary items that are measured in terms of historical cost in a foreign currency are translated using the exchange rates as at dates of the initial translations. Non-monetary items measured at fair value in a foreign currency are translated using the exchange rates at the date when the fair value was determined.

3.2. Other Receivables

Other Receivables and dues from related parties are recognized at Cost.

SRI LANKA CERT (PVT) LTDNOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020**3.3 Cash & Cash Equivalents**

Cash & cash equivalents are cash in hand, demand deposits and short-term highly liquid investments, readily convertible to known amounts of cash and subject to insignificant risk of changes in value.

For the purpose of cash flow statement, cash and cash equivalents consist of cash in hand and deposits in banks net of outstanding bank overdrafts. Investment with short maturities i.e. three months or less from the date of acquisition is also treated as cash equivalents.

3.4 Financial Instruments**(a) Initial Recognition and Measurement**

The Company recognizes a financial asset or a financial liability in its statement of financial position when the entity become party to the contractual provisions of the instrument.

Company initially measures its financial assets at fair value plus in case of a financial asset not at fair value through profit or loss, transaction costs that are directly attributable to the acquisition of the financial asset.

Company initially measures its and liabilities at fair value minus in case of a financial liability not at fair value through profit or loss, transaction costs that are directly attributable to the issue of the financial liabilities.

Despite the above paragraph, at initial recognition, the company measures trade receivables at their transaction price as defined in SLFRS 15.

(b) Classification of Financial Assets

- Financial assets are classified as subsequently measured at amortised cost, Fair Value through other comprehensive income or fair value through profit or loss based on
- The company's business model for managing the financial assets and
- The contractual cash flow characteristics of the financial assets

(i) Financial Assets measured at Amortized cost

A Financial asset is measured at amortised cost if both the following conditions are met:

- The financial asset is held within a business model whose objective is to hold financial assets in order to collect contractual cash flows and

SRI LANKA CERT (PVT) LTDNOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020Financial Assets measured at Amortized cost (Cont'd)

- The contractual terms of the financial asset give rise on specified dates to cash flows that are solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding

(c) Classification of Financial liabilities

Financial liabilities are subsequently measured at amortized cost, except for,

- Financial liabilities at fair value through profit or loss.
- Financial liabilities that arise when a transfer of a financial asset does not qualify for derecognition or when the continuing involvement approach applies
- Financial guarantee contracts
- Commitments to provide a loan at a below-market interest rate

(d) Reclassification

- (i) Financial assets are reclassified when and only when the company changes its business model for managing financial assets.

If the company reclassifies financial assets, such reclassification is applied prospectively from the reclassification date and previously recognized gains, losses (including impairment gains or losses) are not restated.

Guidance in paragraphs 5.6.1 to 5.6.7 to SLFRS 09 – Financial instruments are applied in the event of a reclassification of financial assets.

- (ii) Financial liabilities are not reclassified

(e) Amortised cost Measurement

Interest revenue is calculated by using the effective interest method by applying effective interest rate to the gross carrying value originated credit impaired financial assets

- Purchased or Originated credit impaired financial assets.
- Financial assets that are not purchased or originated credit impaired financial assets but subsequently have become credit impaired financial assets.

SRI LANKA CERT (PVT) LTDNOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020**3.4.1. Impairment****(a) Impairment**

The company recognizes a loss allowance for expected credit losses on a financial asset.

Where on the reporting date the credit risk on the financial instrument has increased significantly since initial recognitions, loss allowances at an amount equal to the lifetime expected credit losses is made.

Where on the reporting date the credit risk on the financial instrument has not increased significantly since initial recognitions, loss allowances is measured for that financial instrument at an amount equivalent to 12 month expected credit losses.

(b) Derecognition of Financial Assets

The company derecognises a financial asset when:

- the contractual rights to the cash flows from the financial asset expire, or
- it transfers the financial asset and the transfer qualifies for derecognition.

(c) Derecognition of Financial Liabilities

A financial liability is removed (or a part of a financial liability) from its statement the financial position when, and only when, it is extinguished—ie when the obligation specified in the contract is discharged or cancelled or expired.

(d) Impairment of other non-financial assets

Assets that have indefinite useful lives are not subject to amortization and tested annually for impairment. Assets that are subject to amortization are reviewed for impairment whenever events or changes in circumstances indicate that the carrying amount may not be recoverable. An impairment loss is recognized for the amount by which the asset's carrying amount exceeds its recoverable amount. The recoverable amount is the higher of an asset's fair value less costs to sell and value in use. For the purposes of assessing impairment, assets are grouped at the lowest levels for which there are separately identifiable cash flows (cash-generating units).

SRI LANKA CERT (PVT) LTD**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020**3.4.2. De-recognition**

A financial asset (or, where applicable a part of a financial asset or part of a Group of similar financial assets) is de-recognised when:

- The rights to receive cash flows from the asset have been expired.
- The Company has transferred its rights to receive cash flows from the asset or has assumed an obligation to pay the received cash flows in full without material delay to a third party under a 'pass-through' arrangement; and either
 - (a) The Company has transferred substantially all the risks and rewards of the asset,
Or
 - (b) The Company has neither transferred nor retained substantially all the risks and rewards of the asset, but has transferred control of the asset.

When the Company has transferred its rights to receive cash flows from an asset or has entered into a pass-through arrangement, and neither transferred nor retained substantially all of the risks and rewards of the asset nor transferred control of it, the asset is recognised to the extent of the Company's continuing involvement in it. In that case, the Company also recognises an associated liability. The transferred asset and the associated liability are measured on a basis that reflects the rights and obligations that the Company has retained. Continued involvement that takes the form of a guarantee over the transferred asset is measured at the lower of the original carrying amount of the asset and the maximum amount of consideration that the Company could be required to repay.

3.5. Property, Plant and Equipment

Property, plant and equipment are stated at cost excluding the costs of day today servicing, less accumulated depreciation and accumulated impairment in value. Such cost includes the cost of replacing parts of the plants and equipment when that cost is incurred, if the recognition criteria are met.

Depreciation is calculated on a straight-line basis at the following rates.

Asset	Rate
Office Equipment	20%
Computers	20%
Furniture & Fittings	20%

SRI LANKA CERT (PVT) LTD**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020**3.6. Intangible Assets**

Intangible Assets are recognized, if it is probable that economic benefits are attributable to the assets will flow to the entity and cost of the assets can be measured reliably.

3.6.1. Software and Publication

All computer software costs incurred, which are not internally related to associate hardware, which can be clearly identified, reliably measured and it's probable that they will lead to future economic benefits, are included in the Statement of Financial Position under the category of intangible assets and carried at cost less accumulated amortization and any accumulated impairment losses.

3.6.2 Subsequent Expenditure

Expenditure incurred on software is capitalized, only when it increases the future economic benefits embodied in the specific asset to which it relates. All other expenditure is recognized in profit or loss as incurred.

3.6.3. Amortization

Amortization is calculated on a straight-line basis at the following rate or useful life , whichever is less. (The useful life of the software is 3 years)

Asset	Amortization rate
Software and publication	20%

3.7. Retirement Benefit Obligations**a) Defined Benefit plan- Gratuity**

Gratuity is a defined benefit plan. The company is liable to pay gratuity in terms of the relevant statute. In order to meet this liability, a provision is carried forward in the Statement of Financial Position, equivalent to an amount calculated based on a half month's salary of the last month of the financial year of all employees for each completed year of service, commencing from the first year of service. The resulting difference between brought forward provision at the beginning of a year net of any payments made, and the carried forward provision at the end of a year is dealt with in the Statement of Comprehensive Income.

SRI LANKA CERT (PVT) LTD**NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS**
YEAR ENDED 31 DECEMBER 2020**b) Defined Contribution Plans-Employees' Provident Fund & Employees' Trust Fund**

Employees are eligible for Employees' Provident Fund contribution and Employees' Trust Fund Contribution in line with the respective statutes and regulations. The Company contributes 12% and 3% of gross emoluments of employees to Employees' Provident Fund and Employees' Trust Fund respectively.

3.8. Grants & Subsidies

Grants are recognized where there is reasonable assurance that the grant will be received and all attaching conditions are complied with. When the grant relates to an expense item, it is recognized as income over the period necessary to match the grant on a systematic basis to the costs that it is intended to compensate. Where the grant relates to an asset, it is set up as deferred income. Where the company receives non-monetary grant, the asset and that grant are recorded at nominal amounts and released to the Statement of Comprehensive income over the expected useful life of the relevant asset by equal installments.

3.9. Unutilized Grant Income

Unutilized grant income represents grants received during the year 2019. However relevant expenditure for the said grant received have not been incurred. Therefore, the said grant received is recognized as unutilized grant income & shown immediately after equity. This amount will be transferred to statement of Profit & Loss when relevant expenditure is incurred in future.

3.10. Revenue Recognition

In consultation with the Sri Lanka Accounting and Auditing Standards Monitoring Board and in accordance with the requirements of LKAS -20- Government Grants and Disclosure of Government Assistance, the company recognized during the year as income and the outlays on project implementation.

3.11. Interest

Revenue is recognized on a time proportion basis that takes in to accounts the effective interest rate on asset.

3.12. Other

Other income is recognized on accrual basis.

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**NOTES TO THE STATEMENT OF PROFIT AND LOSS**

FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2020

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>2020</u>	(Restated) <u>2019</u>
	Rs	Rs
NOTE 04 GRANT INCOME		
Grant Income - Operational	62,205,423	70,687,334
Grant Income - Project	33,804,000	47,219,566
Deferred Grant Income - On Grant Assets	2,493,121	482,299
Transferred from Unutilised Grant Income A/C	11,483,044	-
	<u>109,985,588</u>	<u>118,389,200</u>
NOTE 05 PERSONNEL EMOLUMENTS		
Salaries & Wages	42,889,733	36,696,500
EPF Expenses	5,146,768	4,403,580
ETF Expenses	1,286,692	1,104,765
Consultant fees	8,520,000	8,520,000
Interns Allowance	586,332	661,164
Gratuity Provision	2,581,188	1,574,750
Over Time	295,179	450,099
	<u>61,305,892</u>	<u>53,410,858</u>
NOTE 06 OPERATIONAL EXPENSES		
Telephone & Internet Charges	2,560,693	2,575,692
Insurance Expense	1,806,261	1,558,215
Rent Expense	8,412,336	5,358,455
Travelling - Foreign	-	1,669,360
IT Equipments Maintenance	212,465	154,293
Professional Fees	1,020,000	1,020,000
Secretarial Fee	474,620	286,300
Bank Charges	18,150	15,250
Courier Charges	82,392	93,753
Maintenance & Repairs Expense	98,142	174,512
News papers & periodicals	24,690	24,900
Audit Fee	150,000	150,000
Meeting Expenses	73,230	65,763
Other Office Expense	58,528	93,789
Tax surcharge	-	10,000
Water	42,234	62,188
Staff Welfare	73,231	779,496
License Renewal	1,172,419	1,919,113
Advertising Expense	67,592	14,400
Training Expenses	-	227,600
Travelling - Local	658,046	712,348
Stationery & Printing	208,404	311,048
Depreciation & Amortization	2,493,121	482,299
	<u>19,706,552</u>	<u>17,758,775</u>

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
NOTES TO THE STATEMENT OF PROFIT AND LOSS

FOR THE YEAR ENDED 31ST DECEMBER 2020

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>2020</u>	(Restated) <u>2019</u>
	Rs	Rs
<u>NOTE 07 PROJECT EXPENSES</u>		
Sri Lanka Telecom PLC	13,919,040	16,283,472
Epic Lanka (Pvt) Ltd	10,368,000	12,768,000
The Associated Newspapers of C	43,740	756,596
Aitken Spence Travels (Pvt) Ltd	-	9,564,320
Data Management Systems (Pvt) Ltd	3,832,637	-
LOLC Technologies Limited	-	3,703,019
KPMG	2,948,400	-
BOD Malayasia IT Auditors	-	2,366,539
S W R D Bandaranaike Memorial	911,736	-
Multi Tech Solutions (Pvt) Ltd	776,100	-
Tertiary and Vocational Education	700,000	-
ISACA Sri Lanka Chapter	-	1,432,520
Procons Infotech (Pvt) Ltd	250,000	-
Institute for Participatory Interaction	124,500	-
Techno Forms (Pvt) Ltd	-	62,000
Other	37,663	-
Pace Institute (Pvt) Ltd	71,250	-
CPCP members	35,000	75,000
TEC & PPC members	-	68,500
	<u>34,018,066</u>	<u>47,079,967</u>

NOTE 08 OTHER REVENUE

Earned Revenue		
- Cyber Security Week 2020	-	9,636,478
- Manage security services & others	5,102,891	6,129,675
Interest Income	378,611	-
	<u>5,481,502</u>	<u>15,766,153</u>

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**NOTES TO THE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION**

AS AT 31ST DECEMBER 2020

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

NOTE 09 PROPERTY, PLANT & EQUIPMENT

9.1	Cost	Balance as at 01.01.2020 Rs	Additions Rs	Disposals/ Transfers Rs	Balance as at 31.12.2020 Rs
	Furniture and Fittings	2,999,607	820,869	-	3,820,475
	Computers	14,634,960	422,840	-	15,057,800
	Office Equipment	641,435	-	-	641,435
		18,276,002	1,243,709	-	19,519,710
9.2	Accumulated Depreciation	Balance as at 01.01.2020	Charge for the Year	Disposals/ Transfers	Balance as at 31.12.2020
	Furniture and Fittings	2,999,607	63,835	-	3,063,442
	Computers	10,114,184	1,043,696	-	11,157,880
	Office Equipment	535,631	22,637	-	558,268
		13,649,422	1,130,169	-	14,779,590
9.3	Net Book Value			<u>2020</u> Rs	<u>2019</u> Rs
	Furniture and Fittings			757,033	-
	Computers			3,899,920	4,520,776
	Office Equipment			83,167	105,804
				4,740,120	4,626,580

Sri Lanka CERT (Pvt) Ltd executed its valuation of all assets classes in December 2021 through the Valuation Department. The valuation report will be issued in January 2022 by them.

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**NOTES TO THE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION**

AS AT 31ST DECEMBER 2020

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

NOTE 10 INTANGIBLE ASSETS

10.1	Cost	Balance as at 01.01.2020 Rs	Additions Rs	Disposals/ Transfers Rs	Balance as at 31.12.2020 Rs
	Software and Publications	6,915,175	-	-	6,915,175
		6,915,175	-	-	6,915,175
10.2	Accumulated Amortisation	Balance as at 01.01.2020	Charge for the Year	Disposals/ Transfers	Balance as at 31.12.2020
	Software and Publications	3,053,476	1,362,953	-	4,416,429
		3,053,476	1,362,953	-	4,416,429
10.3	Carrying Value			2020 Rs	2019 Rs
	Software and Publications			2,498,747	3,861,700
				2,498,747	3,861,700

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**NOTES TO THE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION**

AS AT 31ST DECEMBER 2020

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	<u>2020</u>	<u>(Restated)</u> <u>2019</u>
	Rs	Rs
NOTE 11 PREPAYMENTS		
Prepaid Expenses - Insurance	1,727,023	1,387,692
- License Renewal	3,494,061	-
	<u>5,221,085</u>	<u>1,387,692</u>
NOTE 12 OTHER RECEIVABLES		
ICT Agency of Sri Lanka (Pvt) Ltd.	40,215,928	40,215,928
Government Grant Receivables - Operational Fund	-	7,760,675
- Projects	-	34,737,900
	<u>40,215,928</u>	<u>82,714,503</u>
NOTE 13 CASH AND CASH EQUIVALENTS		
BOC A/C	(16,139,911)	10,456,919
Savings A/C	28,397,140	-
Fixed Deposit	20,270,411	-
Bank Guarantee Margin A/C	720,000	-
Petty Cash	20,000	20,000
	<u>33,267,641</u>	<u>10,476,919</u>
NOTE 14 STATED CAPITAL		
Fully Paid 02 Ordinary Shares	20	20
	<u>20</u>	<u>20</u>
NOTE 15 DEFERRED LIABILITY FOR GRANT ASSETS		
Amount Recognized as at 01st January	8,488,280	20,000
Income Deferred during the Year	1,243,709	8,950,579
	9,731,989	8,970,579
Transferred to Profit & Loss A/c	(2,493,121)	(482,299)
Balance as at 31st December	<u>7,238,867</u>	<u>8,488,280</u>
NOTE 16 UNUTILISED GRANT INCOME		
Unutilised Grant Income as at 01 January	11,483,044	-
Unutilised Grant Income A/C for the year	-	11,483,044
	11,483,044	11,483,044
(-) Transferred to Profit & Loss A/c	(11,483,044)	-
Balance as at 31st December	<u>-</u>	<u>11,483,044</u>

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED**NOTES TO THE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION**

AS AT 31ST DECEMBER 2020

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

	(Restated)	
	2020 Rs	2019 Rs
NOTE 17 RETIREMENT BENEFITS		
Balance as at 01st January	12,274,000	12,424,250
Charge for the Year	2,581,188	1,574,750
Payments	(1,485,000)	(1,725,000)
Balance as at 31st December	<u>13,370,188</u>	<u>12,274,000</u>

The gratuity liability is funded in a fixed deposit and not actuarially valued.

NOTE 18 Deferred Revenue for Expenses

Deferred Revenue for Prepaid Expenses	3,494,061	-
	<u>3,494,061</u>	<u>-</u>

NOTE 19 OTHER PAYABLES

CAS Corporate Services (Pvt) Ltd	-	73,000
Digital Mobility Solutions	-	62,024
Lanka Bell Ltd	-	14,327
Auditor General - Audit Fee 2016 & 2017	-	336,000
Auditor General - Audit Fee 2018 & 2019	318,000	318,000
Auditor General - Audit Fee 2020	150,000	-
ANCL - Lake House	-	134,303
CPCP members	-	75,000
Epic Lanka (Pvt) Ltd	-	2,648,000
ISACA Sri Lanka Chapter	-	1,432,520
LOLC Technologies Limited	-	982,062
Sri Lanka Telecom PLC	-	3,680,512
TEC & PPC members	-	68,500
Techno Forms (Pvt) Ltd	-	62,000
	<u>468,000</u>	<u>9,886,247</u>

NOTE 20 RELATED PARTY DISCLOSURES

20.1 Details of significant related party disclosures are as follows:

Related Party**Relationship****Nature of Transaction**

Balance as at 01st January	-	-
Expenses borne by the company	-	-
Amount received from the related party	-	-
Balance as at 31st December	<u>-</u>	<u>-</u>

SRI LANKA CERT (PRIVATE) LIMITED
NOTES TO THE STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

AS AT 31ST DECEMBER 2020

(ALL FIGURES ARE IN SRI LANKAN RUPEES)

20.2 Transactions with key management personnel of the company.

According to LKAS 24 'Related Party Disclosures', Key Management personnel are those having authority and responsibility for planning, directing and controlling the activities of the entity.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Key Management Personnel Compensation		
Short-Term Employee Benefits	-	-
	-	-

NOTE 21 EVENTS OCCURRING AFTER THE REPORTING PERIOD

There have been no material events occurred after the reporting date that require adjustments to or disclosure of the financial statements.

NOTE 22 COMMITMENTS AND CONTINGENCIES

22.1 Commitments

There were no capital expenditure commitments outstanding at the reporting date.

22.2 Contingencies

There were no significant contingent liabilities as at reporting date.

NOTE 23 ADJUSTMENT ON CORRECTION OF ERROR

The company has restated the financial statements for the year 31st December 2018. The restatement reflects the corrections in accounting related to Amount Receivable from ICT Agency (Pvt) Ltd.

The amount of Rs. 2,335,374/- received from ICTA to settle project expense in 2018, the company accounted as Project Income while the ICT Agency (Pvt) Ltd (ICTA) recorded to settle the Amount Payable to Sri Lanka CERT (Pvt) Ltd. It was corrected as follows;

	Rs
Receivable from ICT Agency (Pvt) Ltd as at 01/01/2018	42,551,302
Less : Amount received from ICTA	<u>(2,335,374)</u>
Receivable from ICT Agency (Pvt) Ltd as at 31/12/2018	<u>40,215,928</u>

